

ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ

www.ouc.ac.cy

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Το Ημερολόγιο της Μεθόδου «body/word performance writing» του
Χρήστου Πολυμενάκου στη Διδασκαλία και Εκμάθηση των Αρχαίων
Ελληνικών

Στέλλα Στυλιανού

Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ Παναγιώτης Σεράνης

Μάιος 2023

ΛΕΥΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Περίληψη

Η παρούσα διατριβή αφορά στην πειραματική εφαρμογή της μεθόδου «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών Β΄ Γυμνασίου σε σχολείο της Πάφου. Η πρακτική εφαρμογή με τη μέθοδο της έρευνας – δράσης έλαβε χώρα στο Νικολαΐδειο Γυμνάσιο για πρώτη φορά και κυρίως σχετιζόταν με τη διατήρηση και ενημέρωση ημερολογίου από μερίδα μαθητών/τριών ενός συγκεκριμένου τμήματος. Η εφαρμογή του εργαλείου τέθηκε σε ισχύ στα μέσα Ιανουαρίου του παρελθόντος διδακτικού έτους και διήρκησε μέχρι τις αρχές Φεβρουαρίου περιλαμβάνοντας οκτώ συναπτές διδακτικές περιόδους. Στο εν λόγω ημερολόγιο οι μαθητές κλήθηκαν να ακολουθήσουν συγκεκριμένη δομή και διαδικασία η οποία αφορούσε στο περιεχόμενο της εκάστοτε διδακτικής ώρας και στην κριτική της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων, ώστε να ελεγχθεί η επίτευξη των προηγηθέντων στόχων που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της διδάσκουσας και τους μαθητές/τριες και η οριοθέτηση νέων στα πλαίσια των αντιληπτικών αναγκών των μαθητών.

Το ημερολόγιο, από αρχαιοτάτων χρόνων, αναδεικνύεται σε σημαντικό εργαλείο για την ανθρώπινη ψυχολογία και την επιθυμία του ανθρώπου να αποτυπώσει τις εμπειρίες του. Ως εργαλείο καταγραφής χρονικών σημείων της ζωής, το ημερολόγιο έχει εκδηλώσει την αξία του κατά τη διάρκεια των αιώνων, όπου έχουν δημιουργηθεί ποικίλα είδη ημερολογίων. Οι επιστημονικοί όροι και προσεγγίσεις, όπως η ψυχολογία και η λογοτεχνία, έχουν εξελιχθεί με τον χρόνο και έχουν αναγνωρίσει τη συμβολή του ημερολογίου, αποδίδοντάς του τόσο ερευνητική όσο και εκπαιδευτική αξία.

Μελέτες για τη χρήση του ημερολογίου ως εναλλακτική μέθοδο διδασκαλίας έχουν διεξαχθεί σε διάφορες χώρες παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, της Αυστραλίας, της Βρετανίας και άλλων. Μερικά παραδείγματα μελετών και ερευνών που έχουν διεξαχθεί σχετικά με τη χρήση του ημερολογίου ως εναλλακτική μέθοδο διδασκαλίας είναι, «Διαδικασίες, στρατηγικές και τεχνικές για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: μια προτεινόμενη μεθοδολογία» από τη Σ., Αυγητίδου (2016) «Journal writing in mathematics: effects on reflective practice and mathematics achievement" by D. D. Tarr and R. C. Reys (2006), Diary Keeping in Writing Education των Betül Keray Dincel, Hilmi Savur (2018).

Αυτές οι μελέτες αναφέρονται σε διαφορετικά επίπεδα και αντικείμενα διδασκαλίας, αλλά κοινό τους είναι ότι εξετάζουν τη χρήση του ημερολογίου ως

εργαλείο διδασκαλίας που αξιοποιείται για την ανάπτυξη προφορικής και γραπτής έκφρασης, εκμάθηση νέων γνώσεων και κριτικής σκέψης.

The present thesis focuses on the experimental application of the "body/word performance writing" method of Christos Polymenakos in an Ancient Greek class of the eight grade at a school in Paphos. This small scale action research took place in Nicolaideio Middle School for the first time and was mainly related to the maintenance and updating of a diary by a group of students of a particular class. The implementation of the tool came into effect in mid-January of the last academic year and lasted until the beginning of February, including eight consecutive teaching periods. In this diary the students were asked to follow a specific structure and procedure which concerned the content of each teaching hour and the critique of the process and results, in order to check the achievement of the previous objectives agreed between the teacher and the students and the setting of new ones within the context of the students' perceptual needs. Subsequently, an analysis and discussion of the results based on the diary entries was carried out in order to draw the necessary conclusions of the research.

The diary, since ancient times, has emerged as important for human psychology and man's desire to record his experiences. As a tool for recording life's time points, the diary has manifested its value over the centuries, where various kinds of diaries have been created. Scientific terms and approaches, such as psychology and literature, have evolved over time and recognized the diary's contribution, giving it both research and educational value.

Studies on the use of journaling as an alternative teaching method have been conducted in various countries worldwide, including the USA, Australia, Britain and others. Some examples of studies and research that have been conducted regarding the use of the journal as an alternative teaching method are, "Processes, strategies and techniques for teacher training: a proposed methodology" by S. Avgitidou (2016) "Journal writing in mathematics: effects on reflective practice and mathematics achievement" by D. D. Tarr and R. C. Reys (2006), Diary Keeping in Writing Education by Betul Keray Dincel, Hilmi Savur (2018). These studies refer to different levels and subjects of teaching, but what they have in common is that they examine the use of the diary as a teaching tool used to develop oral and written expression, learning new knowledge and critical thinking.

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλαν στην εκπόνησή της.

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κύριο Παναγιώτη Σεράνη, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε εξ αρχής, αναθέτοντάς μου το συγκεκριμένο θέμα, την επιστημονική του καθοδήγηση, τις υποδείξεις του, την επιμονή του, τη συμπαράστασή του, τη συνεχή του υποστήριξη και το αμείωτο ενδιαφέρον που έδειξε από την αρχή μέχρι το τέλος.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους μαθητές και τις μαθήτριες μου, που συμμετείχαν και αφιέρωσαν προσωπικό χρόνο στην διαδικασία παρέμβασης.

Επίσης, ευχαριστώ την καθηγήτρια, κυρία Σταυρούλα Τσιπλάκου, για την πολύτιμη συμβολή της στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας, ως μέλος της τριμελούς επιτροπής.

Επιπλέον, θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες στον δάσκαλό μου, κύριο Χρήστο Πολυμενάκο, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε δίνοντας μου τις σημειώσεις του για το ημερολόγιο ως εργαλείο της μεθόδου του, καθώς και για τη συνεχή υποστήριξη και βοήθειά του κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας.

Τέλος, θα ήθελα εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην οικογένειά μου, ιδιαίτερα στο σύντροφο μου Δημητρίου Μάριο, για όλη τη στήριξη, τη συμπαράσταση και την κατανόησή τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου

Περιεχόμενα:

Περίληψη	σελ.4
Abstract	σελ.6
Εισαγωγή	
α) Η ταυτότητα της έρευνας	σελ.9
β) Στόχος της έρευνας	σελ.13
γ) Βασικά ερευνητικά ερωτήματα	σελ.16
δ) Μεθοδολογία και Μεθοδολογικά εργαλεία	σελ.17
Κεφάλαιο 1, Βιβλιογραφική ανασκόπηση	
1.1 Μέθοδος «performance writing»	σελ.20
1.2 Οι σημειώσεις και το ημερολόγιο ως εργαλείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας	σελ.23
Κεφάλαιο 2, Ερευνητικός-Εκπαιδευτικός σχεδιασμός	
2.1 Μέθοδος «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου	σελ.26
2.2 Εφαρμογή του ημερολογίου της μεθόδου «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου στην τάξη	σελ.29
Κεφάλαιο 3	
Παρουσίαση και ανάλυση των δεδομένων της έρευνας	σελ.32
Κεφάλαιο 4	
Διαπιστώσεις - Συζήτηση αποτελεσμάτων	σελ.40
Κεφάλαιο 5	
Συμπεράσματα	σελ.45
Βιβλιογραφία	σελ.46
Παραρτήματα	
A. Δομή ημερολογίου	σελ.49
B. Εξεταστικά Δοκίμια αρχαίων ελληνικών 2η ενότητας	σελ.51
Γ. Συγκατάθεση Γονέων	σελ.55
Δ. Ενδεικτικές απαντήσεις μαθητών	σελ.56

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η ταυτότητα της έρευνας

Η μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας αντιπροσωπεύει μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα προσπάθεια, η οποία, επίσης, μπορεί να αντιμετωπιστεί ως πρόκληση για τους μαθητές. Στα πρόσφατα χρόνια, έχουν αναπτυχθεί καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας που έχουν ως στόχο να καταστήσουν τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής πιο συναρπαστική και προσβάσιμη. Μια τέτοια προσέγγιση είναι η μέθοδος «body/word performance writing», που αναπτύχθηκε από τον Χρήστο Πολυμενάκο.

Η μέθοδος του Πολυμενάκου τονίζει την ολοκλήρωση του σώματος και της γραπτής λέξης στη διαδικασία μάθησης της Αρχαίας Ελληνικής. Μέσω μιας συνδυαστικής προσέγγισης ασκήσεων, τόσο σωματικών όσο και γραπτών, οι μαθητές αλληλεπιδρούν με τη γλώσσα με ολοκληρωμένο και αφορητικό τρόπο. Με το να συνδέει την εκμάθηση της γλώσσας με το σώμα, αυτή η μέθοδος αποσκοπεί στο να καταστήσει τη μελέτη της Αρχαίας Ελληνικής πιο ενστικτωδώς και λιγότερο αφηρημένη, βοηθώντας τους μαθητές να εσωτερικεύσουν τη γλώσσα σε βάθος (Πολυμενάκος, 2020: 139-142).

Παράλληλα, η μέθοδος αυτή περιλαμβάνει έναν συνδυασμό απόδοσης, γραφής και αυτοσχεδιασμού. Αυτή η προσέγγιση επιδιώκει να ξεκλειδώσει τις δυνατότητες του σώματος στη διαδικασία της γλωσσικής κατάκτησης, καθώς το σώμα θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της δημιουργικής διαδικασίας. Χρησιμοποιώντας μια ποικιλία τεχνικών, όπως σωματικές ασκήσεις, ηχητικό αυτοσχεδιασμό και ασκήσεις γραφής, η μέθοδος «body/word performance writing» ενθαρρύνει τους μαθητές να συνδεθούν με τη γλώσσα σε βαθύτερο επίπεδο, επιτρέποντάς τους να εκφραστούν πιο ελεύθερα και δημιουργικά.

Επιπλέον, η παρούσα ερευνητική εργασία επιδιώκει να δώσει πρακτικές συστάσεις για την εφαρμογή της μεθόδου «body/word performance writing» στην τάξη. Αυτό περιλαμβάνει συζήτηση των απαραίτητων υλικών, τεχνικών και δραστηριοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενσωμάτωση αυτής της μεθόδου στην παραδοσιακή διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών. Εξετάζοντας τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία αυτής της μεθόδου, μπορούμε να κατανοήσουμε βαθύτερα πώς η ενοποίηση του σώματος και της γλώσσας μπορεί να ενισχύσει την κατάκτηση της γλώσσας και να εμβαθύνει την εκτίμησή μας για

τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό.

Στα σύγχρονα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης στην Κύπρο το μάθημα των αρχαίων ελληνικών, στις ποικίλες εκδοχές του, κατέχει προνομιακή θέση στα αναλυτικά μαθήματα του γυμνασίου και του λυκείου. Συγκεκριμένα στο γυμνασιακό κύκλο διδάσκεται 2 περιόδους το Α΄ Τετράμηνο και 3 περιόδους το Β΄ Τετράμηνο την εβδομάδα. Στο λύκειο διδάσκεται, ως μάθημα κοινού κορμού στην Α΄ Λυκείου δύο περιόδους στο Α΄ και στο Β΄ Τετράμηνο και ως μάθημα κατεύθυνσης στις τρεις τάξεις του λυκειακού κύκλου τέσσερις περιόδους στο Α΄ και στο Β΄ Τετράμηνο (archm.schools.ac.cy/index.php/el/archaia/programmatismoi).

Παρόλο αυτά, τα αποτελέσματα από τη διδασκαλία στην τάξη δεν είναι τα προσδοκώμενα. Το αδιέξοδο της διδασκαλίας των αρχαίων πηγάζει από το γεγονός ότι επικεντρώθηκε στον τρόπο διδακτικής εφαρμογής και όχι στο σκοπό που επιτελεί το μάθημα των αρχαίων ελληνικών (Πόλκας, 2001:1). Το πρόβλημα δεν οφείλεται τόσο στην ανυπαρξία των σχετικών σκοπών, αλλά στην αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις ανάγκες της σημερινής εκπαιδευτικής πραγματικότητας και της διδακτικής πράξης. Ο κεντρικός στόχος του μαθήματος των αρχαίων ελληνικών η ανθρωπιστική μόρφωση των μαθητών που όφειλε να συνδεθεί με το σήμερα και να οριστεί με σαφήνεια, μετατράπηκε σε αυταπόδεικτο αξίωμα. Ωστόσο, η αρχαία γλώσσα και η γραμματεία αντιμετωπίστηκαν ως απομνημονεύματα που προβλήθηκαν ως υπερβολικά υψηλού επιπέδου γνώσης, επιβάλλοντας αφοσίωση και θαυμασμό. Αυτό το πλαίσιο δημιούργησε την πεποίθηση ότι σε αυτήν την "συνέχεια και εξέλιξη της νεοελληνικής γλώσσας" και στην "αδιάσπαστη ιστορική συνέχεια του ελληνικού πνεύματος από τα χρόνια του Ομήρου έως σήμερα", έγκειτο η "ανάπτυξη της Ευρώπης και γενικότερα όλης της ανθρωπότητας". Ως αποτέλεσμα, η αρχαία παράδοση αντιμετωπίστηκε ως μηχανισμός προσκύνησης και ευλάβειας, αντί να αποτελεί ζωντανή πηγή έμπνευσης και δημιουργικής ανατροφοδότησης για το παρόν και το μέλλον» (Πόλκας, 2001:1).

Γενικά, όσον αφορά στη θεωρία του μαθήματος αλλά και στην εφαρμογή του στη διδακτική πράξη, «αντί να αποτελεί αντικείμενο κριτικής διερεύνησης, ώστε να αναδειχθεί η πολυπλοκότητα του και η σχέση του με νεοελληνικό παρόν, περιχαρακώθηκε σε ένα υπερβατικό χώρο, αντι-ιστορικό και αντικοινωνικό» (Πόλκας, 2001:1).

Τα αποθαρρυντικά αποτελέσματα έχουν ενεργοποιήσει το Υπουργείο Παιδείας, ώστε να αναθεωρήσει τις μεθόδους προσέγγισης της διδασκαλίας. Έχουν ξεκινήσει, δηλαδή, ερευνητικές δραστηριότητες με στόχο την ανανέωση της διδασκαλίας και την εξέταση της αποτελεσματικότητας των νέων προσεγγίσεων στη διδασκαλία του μαθήματος, προκειμένου να βελτιωθούν οι εκπαιδευτικές πρακτικές. Πολλά προγράμματα έχουν διεξαχθεί τόσο από το Υπουργείο Παιδείας και Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου όσο και από άλλους φορείς όπως το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο, άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ένταξη της Κύπρου στο ερευνητικό πρόγραμμα *PISA* (Programme for International Student Assessment) από το 2011, συμμετοχή της Κύπρου στο Διεθνές Πρόγραμμα για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση, *TALIS2024* (Teaching and Learning International Survey) πρόγραμμα η *Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη ως πλαίσιο Εκπαίδευσης Νεοδιορισθέντων Εκπαιδευτικών: Ποιοτικοί Εκπαιδευτικοί για Ποιοτική Εκπαίδευση* του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου ([pi.ac.cy/pi/index.php?](https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?)). Από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου κάθε χρόνο διεξάγονται επιμορφωτικά προγράμματα για τους καθηγητές όλων των ειδικοτήτων (<https://www.pi.ac.cy/pi/>). Για το θέμα που διερευνούμε σημαντικά είναι και τα ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Κύπρου όπως το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα “*Conversational AI assistant for teaching and learning*” (*AI4EDU*), που αποτελεί μέρος της δράσης “*Partnerships for Innovation – Forward Looking Projects*” και το *Special Education STEAM Academy* (*SpicE*), (websites.ucy.ac.cy/resciteg/el/research/).

Επίσης, η εκπαίδευση και η κατάρτιση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων στους μαθητές έχει γίνει αντικείμενο πολλών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών στην Κύπρο. Μερικά από αυτά περιλαμβάνουν το πρόγραμμα *eTwinning*, το πρόγραμμα *Microsoft Innovative Educator*, το πρόγραμμα *IntelTeach* και το πρόγραμμα *European Computer Driving License (ECDL)*. Ακόμη, η Κύπρος έχει δεσμευτεί να βελτιώσει την εκπαίδευση σε διάφορους τομείς, όπως: α) την βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και ανταπόκριση στις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας, β) την προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση και μείωση των ανισοτήτων, γ) την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και χρήση της στη διδασκαλία, δ) τον εκσυγχρονισμό του σχολικού

προγράμματος και επικαιροποίηση της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας και ε) την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα και δικτύωση με άλλα κράτη για την ανταλλαγή εμπειριών και πρακτικών. Επιπλέον, η Κύπρος έχει υιοθετήσει τους στόχους της Ατζέντας 2030 των "Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης" του ΟΗΕ (initiative2030.gov.cy/volunteer), οι οποίοι περιλαμβάνουν στόχους σχετικούς με τη βελτίωση της ποιότητας και την προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση.

Ιδιαίτερα με τις καινούργιες συνθήκες, τις καινοτομίες που δημιουργούνται και τις νέες τάσεις οι μαθητές/τριες του σύγχρονου σχολείου χρειάζονται μεθόδους και εργαλεία, ώστε να κατανοούν, να δρουν, να βιώνουν και να αναπτύσσονται μέσα από τη μαθησιακή πράξη, βελτιώνοντας συγχρόνως την κριτική σκέψη, τις δεξιότητες και τα μαθησιακά τους αποτελέσματα. Όσον αφορά το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, οι σύγχρονες απόψεις για το μάθημα αυτό συγκλίνουν στη θέση ότι η εννοιολογική κατανόηση και οι διαδικαστικές δεξιότητες είναι απαραίτητες στη διδασκαλία και εκμάθηση τους. Η μάθηση στο σχολείο απαιτεί από τους μαθητές την απομνημόνευση, την κατανόηση, την παρατήρηση και τη θέση στόχων (unesco.org/en/education2030-sdg4). Αυτές οι γνωστικές δραστηριότητες δεν είναι δυνατές χωρίς την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή του/της μαθητή/τριας.

Παράλληλα, η αναζήτηση εναλλακτικών μεθόδων από τους εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητη λόγω συνεχών αλλαγών στις κοινωνικές και εκπαιδευτικές συνθήκες, νέων γνώσεις που προκύπτουν μέσα από την εκπαιδευτική έρευνα αλλά και αλλαγών στις πρακτικές, στις νοηματοδοτήσεις των εκπαιδευτικών που μεταβάλλονται καθ' όλη την εκπαιδευτική τους σταδιοδρομία, όπως και η ίδια η γνώση (Αυγητίδου, 2014:1).

Η παρούσα εργασία, παρουσιάζει το ημερολόγιο της μεθόδου «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου, και θα αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο αυτή η μέθοδος μπορεί να εφαρμοστεί στη διδασκαλία και εκμάθηση των αρχαίων ελληνικών. Περαιτέρω, θα εξετάσει την επίδραση αυτής της μεθόδου στην ανάπτυξη των γλωσσικών και λογοτεχνικών δεξιοτήτων των μαθητών. Ο στόχος της μεθόδου αυτής είναι η εξέλιξη των μαθητών σε ενεργούς και δημιουργικούς συγγραφείς, οι οποίοι θα μπορούν να επικοινωνούν με σαφήνεια και πειθώ στη γλώσσα των αρχαίων Ελλήνων. Η μέθοδος ενθαρρύνει τους μαθητές να γράφουν σε καθημερινή βάση στο ημερολόγιό τους, και στη συνέχεια

να αναλύουν και να επεξεργάζονται τα κείμενά τους με τη βοήθεια του καθηγητή και των συμμαθητών τους.

Συνεπώς, η διατριβή αυτή αποτελεί μια μικρή συνεισφορά στην επιστήμη της εκπαίδευσης, καθώς προτείνει μια μέθοδο διδασκαλίας που αξιοποιεί την ιστορική πτυχή της γλώσσας για να βοηθήσει τους μαθητές/τριες να επικοινωνούν αποτελεσματικά και δημιουργικά με τον εσωτερικό και εξωτερικό τους κόσμο. Μέσα από αυτήν την ανάλυση, οι μαθητές/τριες θα αναπτύξουν την ικανότητά τους να επικοινωνούν καλύτερα με τον εσωτερικό και εξωτερικό κόσμο. Η ανάπτυξη αυτής της ικανότητας θα επιτευχθεί μέσα από την κατανόηση των δομών της γλώσσας και των συντακτικών κανόνων, τη χρήση της σε διάφορες καταστάσεις και την αξιοποίηση των γλωσσικών μέσων για να εκφραστούν αποτελεσματικά και αποδοτικά.

2. Στόχοι – Σημαντικότητα της έρευνας

Η σύγχρονη εποχή και οι απαιτήσεις της καθιστούν αναγκαία την ανθρωπιστική παιδεία που συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου και στη διαμόρφωση ελεύθερων και δημοκρατικών πολιτών. Το Πρόγραμμα Σπουδών της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο σύγχρονο σχολείο έχει σκοπό να προσφέρει πρόσβαση στα θεμέλια της ανθρώπινης σκέψης και στην κατανόηση ιδεών της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς με γενικό σκοπό η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο να αποτελεί τη πορεία προς τη γλωσσική αυτογνωσία του μαθητή/της μαθήτριας, με τη διαχρονική και συγχρονική μελέτη της Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, για τη διαμόρφωση της ταυτότητας του ενεργού πολίτη (archeia.moec.gov.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf).

Σε αυτή τη διατριβή εξετάζεται η αρχαία ελληνική γλώσσα χρησιμοποιώντας ως εργαλείο το ημερολόγιο της μεθόδου «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου κατά τη διάρκεια της μαθησιακής πράξης, με σκοπό την ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών/τριών όσον αφορά τα παραδοσιακά είδη, τις μορφές και τις χρήσεις της γλώσσας. Μέσω αυτής της διαδικασίας των αισθητικών και επίσημων στρατηγικών σύνθεσης, οι μαθητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να εκτιμήσουν την αξία των παραδοσιακών ειδών και να αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση των χρήσεων και των λειτουργιών της γλώσσας.

Αυτή η διατριβή στοχεύει να εξετάσει την αποτελεσματικότητα της μεθόδου του Πολυμενάκου για τη διδασκαλία και την εκμάθηση της Αρχαίας Ελληνικής. Συνδυάζοντας θεωρητική και εμπειρική έρευνα, η παρούσα εργασία θα αξιολογήσει τη δυνατότητα της μεθόδου της απόδοσης με τη μέθοδο του σώματος/λέξης να βελτιώσει την κατανόηση και την κατοχή της γλώσσας από τους μαθητές. Περαιτέρω, η έρευνα έχει τη δυνατότητα να συμβάλει σε μια πιο λεπτομερή κατανόηση των αποτελεσματικών μεθόδων διδασκαλίας για την αρχαία ελληνική και άλλες γλώσσες.

Ο κεντρικός στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τη σημασία του ημερολογίου ως μέσο ενίσχυσης στην εκπαίδευση των Αρχαίων Ελληνικών. Σκοπός είναι να αναδειχθεί η συσχέτιση ανάμεσα στη χρήση του ημερολογίου και την ανάπτυξη των αντιλήψεων των μαθητών σχετικά με την αρχαία ελληνική γλώσσα. Συγκεκριμένα, σκοπός της χρήσης του ημερολογίου ως εργαλείου είναι η καταγραφή παρατηρήσεων και αντιδράσεων σε σχέση με τις μαθησιακές εμπειρίες και σκέψεις που προκύπτουν από αυτές. Οι παρατηρήσεις και οι σκέψεις αυτές θα συντελέσουν στην περαιτέρω ανάλυση και επεξεργασία, ώστε να προκύψουν ιδέες για τον τρόπο σκέψης, συμπεριφοράς, τη βελτίωση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας της εκμάθησης της γραμματικής του συντακτικού και των κανόνων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, και τέλος της δημιουργίας προσωπικού γραπτού λόγου.

Αυτή η ερευνητική διαδικασία αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στην ανάπτυξη και εξέλιξη της μεθόδου διδασκαλίας, καθώς αποτελεί έναν τρόπο να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της. Με την εφαρμογή της ερευνητικής διαδικασίας θα μπορέσουν να αναλυθούν οι επιδράσεις της χρήσης του ημερολογίου στη διδασκαλία και εκμάθηση των Αρχαίων Ελληνικών. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα θα μπορέσει να εξετάσει πώς χρησιμοποιώντας το ημερολόγιο της μεθόδου αυτής επηρεάζει την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της συγγραφικής τέχνης και της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Επιπλέον, μέσω της ερευνητικής διαδικασίας, θα διεξαχθούν αναλύσεις με στόχο τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων ή δυσκολιών που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθόδου. Μέσω αυτής της ανάλυσης θα προταθούν λύσεις για τη βελτίωση της μεθόδου, καθώς και για την ανάδειξη και αξιολόγηση των πιθανών περιορισμών που ενδέχεται να παρουσιάζει σε διάφορους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Με αυτόν τον τρόπο,

θα είναι δυνατό να αναπτυχθούν αποτελεσματικές προσεγγίσεις για την αξιοποίηση της μεθόδου αυτής στο πλαίσιο ποικίλων περιβαλλοντικών και κοινωνικών συνθηκών.

Ταυτόχρονα, η συγκεκριμένη μέθοδος μπορεί να ενσωματωθεί σε συνδυασμό με άλλες εκπαιδευτικές πρακτικές, όπως η ανάγνωση και η μελέτη αρχαίων κειμένων, με σκοπό τη διευρυμένη εφαρμογή της σε άλλα μαθήματα που αφορούν ξένες γλώσσες.

Παράλληλα, η έρευνα μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη νέων μεθόδων διδασκαλίας και εκμάθησης των αρχαίων ελληνικών. Αυτό μπορεί να συμβάλλει στην καινοτομία και τη βελτίωση των προγραμμάτων εκπαίδευσης για τους μαθητές/τριες. Συγχρόνως, η μέθοδος «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου παρέχει μια πρωτοποριακή και καινοτόμα προσέγγιση, αφού επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να διδάσκουν την Αρχαία Ελληνική γλώσσα με έναν πιο δυναμικό και αποτελεσματικό τρόπο, καθώς επιτρέπει στους μαθητές να αντιληφθούν τη γλώσσα αυτή ως ζωντανό και συναρπαστικό στοιχείο της κουλτούρας μας. Επιπρόσθετα, ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν διαφορετικές και πιο δημιουργικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της, που μπορούν να διευκολύνουν την εκμάθηση αυτής της δύσκολης γλώσσας και να ενθαρρύνουν τους μαθητές να εξερευνήσουν την πλούσια κληρονομιά του πολιτισμού μας.

Περαιτέρω, η μέθοδος αυτή μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές/τριες να κατανοήσουν καλύτερα την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, καθώς τους δίνει την ευκαιρία να συνδέσουν τη γλώσσα με τη σωματική τους εμπειρία, γεγονός το οποίο βοηθάει επίσης στην ανάπτυξη της εκφραστικότητας και της αυτοπεποίθησης τους.

Επίσης, οι μαθητές/τριες δεν περιορίζονται στη μελέτη της γλώσσας μόνο στο επίπεδο του κειμένου, αλλά αναπτύσσουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση της γλώσσας μέσα από την αλληλεπίδρασή τους με το σώμα και τον περιβάλλοντα χώρο. Με αυτόν τον τρόπο, η μέθοδος αυτή ενθαρρύνει τους μαθητές να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους και να εκφράσουν τις δικές τους ιδέες και απόψεις μέσα από το κείμενο.

Παράλληλα, βοηθά στην εξέλιξη των δεξιοτήτων των μαθητών στον τομέα της απόδοσης και εκφοράς της γλώσσας, καθώς επιτρέπει στους μαθητές να εξασκούν την προφορική ερμηνεία των κειμένων και την απόδοσή τους με σωστή

προφορά και διακριτική ένταση στις λέξεις. Παράλληλα, επιτρέπει τη χρήση της κινητικότητας του σώματος ως μέσο εκφραστικότητας, και ενισχύει την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση των μαθητών στον τομέα της γλωσσικής επικοινωνίας.

Ακόμη, αναλύοντας τη μέθοδο είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε ότι επιτρέπει τη συμμετοχή των μαθητών/τριών σε διαδραστικές δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους και ενισχύουν την κοινωνική τους δικτύωση και επικοινωνία. Με αυτό τον τρόπο, η μέθοδος αυτή ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριων στη διαδικασία της μάθησης, και τους βοηθά να αναπτύξουν τις δικές τους δεξιότητες και ικανότητες στον τομέα της γλώσσας και του πολιτισμού. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η μέθοδος αυτή ενθαρρύνει την επίδειξη της προσωπικής έκφρασης των μαθητών, καθώς τους επιτρέπει να επιλέξουν τον τρόπο που θα αναπαραστήσουν το κάθε κείμενο και πως θα το παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους.

Τέλος, η μέθοδος αυτή είναι πρωτοποριακή και καινοτόμα, αφού δεν βασίζεται αποκλειστικά στην εκμάθηση γραμματικής και λεξιλογίου, αλλά αποδίδει έμφαση στην απόδοση της γλώσσας μέσα από την επίδειξη της έκφρασης και της εκφοράς της. Με αυτόν τον τρόπο, η μέθοδος αυτή δημιουργεί μια πιο ζωντανή και δυναμική εκπαιδευτική διαδικασία, που ενθαρρύνει τους μαθητές να αντιληφθούν την αρχαία ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό ως ζωντανό και σύγχρονο στοιχείο της κουλτούρας.

3.Βασικά ερευνητικά ερωτήματα

Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν για αυτή την παρέμβαση και την πειραματική διαδικασία ήταν τα εξής:

α. Ποια είναι η χρηστική αξία του ημερολογίου ως εργαλείο της μεθόδου «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου στην εκμάθηση των αρχαίων ελληνικών;

β. Ποια είναι η συμβολή του προαναφερθέντος εργαλείου στην ανάπτυξη κριτικής ικανότητας, όσον αφορά τη λειτουργία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής γλώσσας;

4.Μεθοδολογία και Μεθοδολογικά εργαλεία.

Τα ερευνητικά εργαλεία που αξιοποιήθηκαν ήταν το ατομικό ημερολόγιο των μαθητών. Αρχικά, δόθηκε έντυπο συγκατάθεσης στους γονείς και έγινε μια συνάντηση με ολομέλεια της τάξης των μαθητών, οι οποίοι ενημερώθηκαν για την παρέμβαση (Παράρτημα Γ'). Παράλληλα, στάλθηκε αίτηση στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ), ώστε να δοθεί άδεια διεξαγωγής της παρέμβασης.

Στη συνέχεια δόθηκε στους μαθητές και τις μαθήτριες από ένα τετράδιο και η δομή του ημερολογίου που θα ακολουθήσουν (Παράρτημα Α'). Συγκεκριμένα, η δομή του ημερολογίου αποτελείται από 6 ενότητες. Στην πρώτη ενότητα αναγράφεται ο **Τίτλος του ημερολογίου**, η ενότητα του μαθήματος, ο στόχος που θέσαμε μαζί με τους/τις μαθητές/τριες και ο προσωπικός στόχος του κάθε μαθητή/τριας για το μάθημα. Ο στόχος βασιζόταν στο αναλυτικό πρόγραμμα στην αρχή του μαθήματος, ώστε να υπάρχει σαφέστατο κοινό σημείο αναφοράς. Στη δεύτερη ενότητα με τίτλο **Αναγνώριση μαθήματος** οι μαθητές/τριες κατέγραφαν με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη λεπτομέρεια τι έλαβε χώρα ως γεγονός και ως αισθητηριακή πληροφορία στον χώρο του μαθήματος, κατά τη διάρκεια του. Σημείωναν, δηλαδή, τις δικές τους παρατηρήσεις, οι οποίες αφορούσαν το ντύσιμο τους, του συμμαθητή τους, ή και του καθηγητή τους, πώς αισθάνονταν, συμπεριφορές στο εν γένει περιβάλλον, οι οποίες τους έκαναν εντύπωση. Γινόταν, δηλαδή, μία καταγραφή της συγκεκριμένης στιγμής. Στην τρίτη ενότητα **Τι κάναμε και πώς το κάναμε** οι μαθητές/τριες κατέγραφαν τα διδάγματα που αποκόμισαν και τον τρόπο με τον οποίο τα αντιλήφθηκαν. Μπορούσε να επισυνάψουν ή να κολλάνε τα φυλλάδια που του δόθηκαν, ασκήσεις που του ανατέθηκαν, και οτιδήποτε άλλο έγινε κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Στην τέταρτη **Κρίνω το μάθημα** ενότητα οι μαθητές/τριες κατέγραφαν τι κατάλαβαν και τι όχι, τι τους άρεσε και τι δεν τους άρεσε. Επίσης, κατέγραφαν τι τους δυσκόλεψε, τι τους διευκόλυνε, τι θα χρειαζόταν περισσότερο, και τι άλλο θα ήθελαν. Παράλληλα, είχαν τη δυνατότητα να κάνουν μια κριτική του μαθήματος. Στην πέμπτη ενότητα, **Σχετίζω το μάθημα με το ατομικό και συλλογικό στόχο**, οι μαθητές/τριες κατέγραφαν ποια ήταν η σχέση του ατομικού και συλλογικού στόχου με το μάθημα και σε ποιο βαθμό είχε επιτευχθεί. Τέλος, η έκτη ενότητα αποτελούσε τη **δημιουργική εργασία**. Στον πίνακα καταγράφονταν επακριβώς εργασίες για το επόμενο μάθημα μαζί με τον τόπο, τρόπο και χρόνο παράδοσης στην καθηγήτρια. Η προφορική εκφώνηση μπορεί να λειτουργήσει

και ως μέσο εξέτασης του τρόπου που προσλαμβάνονται οι οδηγίες και τυχόν ανάγκες που προκύπτουν από αυτό το στάδιο της μαθησιακής διαδικασίας. Αυτή η δομή ακολουθήθηκε στα επτά μαθήματα. Στο όγδοο μάθημα έγινε μία διαφοροποίηση της δομής και ζητήθηκε από τους μαθητές/τριες μία κριτική για την εμπειρία τους και τη χρήση του ημερολογίου.

Η συγκεκριμένη δομή επιδιώκει να προσελκύσει την προσοχή των μαθητών στην παρατήρηση, καταγραφή και απομνημόνευση, τη διάκριση και τους συνδυασμούς φυσικών (σωματικών/αισθητηρικών) εμπειριών και ψυχολογικών, συναισθηματικών, διανοητικών, πολιτισμικών και άλλων διαστάσεων της συνολικής εμπειρίας/βιώματος του μαθήματος. Ενθαρρύνει δε συστηματικά την ανταλλαγή εμπειριών, οι οποίες διαφοροποιούνται σε όλες αυτές τις συχνότητες, ανάλογα με τη σωματική κατάσταση σωματικά, τις καταβολές και την καλλιέργεια των μαθητών. Υπογραμμίζει ακόμα τη σχέση κειμένου, συγκειμένου, υπερκειμένου, διακειμένου.

Στο πλαίσιο της διαφύλαξης των προσωπικών δεδομένων, οι μαθητές του τμήματος Β3, του Νικολαΐδειου Γυμνασίου Πάφου χρησιμοποίησαν στο εξώφυλλο του ημερολογίου τους ψευδώνυμα, τα οποία σχετίζονταν με το αντικείμενο του μαθήματος των αρχαίων ελληνικών, όπως Αφροδίτη, Πηλείδης και Αριάδνη (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'). Η επιλογή αυτή πραγματοποιήθηκε με σκοπό την ενίσχυση της συνδεσιμότητας των μαθητών με το αντικείμενο του μαθήματος και την προώθηση της μάθησης με ένα διασκεδαστικό και ευχάριστο τρόπο.

Περαιτέρω, για τη διαδικασία της έρευνας, ζητήθηκε η συμμετοχή 13 μαθητών/τριών από το τμήμα Β3 του Νικολαΐδειου Γυμνασίου Πάφου σε μια παρέμβαση που προσαρμόστηκε στις ατομικές ανάγκες τους, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες και ικανότητές τους, όπως αξιολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του Α' τετραμήνου. Στην παρέμβαση χρησιμοποιήθηκε ένα ημερολόγιο και οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε δραστηριότητες που αντικατοπτρίζουν τα ενδιαφέροντά τους και αναπτύσσουν δεξιότητες και γνώσεις στο πεδίο της μάθησης. Η αποτελεσματικότητα της παρέμβασης αξιολογήθηκε με τη σύνταξη ενός διαγνωστικού δοκιμίου από τους μαθητές, το οποίο εξέφρασε την κατανόηση και ανάπτυξη των γνώσεων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της παρέμβασης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'). Τα ημερολόγια παραδόθηκαν στο τέλος της παρέμβασης για μελέτη, καταγραφή και ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Κεφάλαιο 1

Βιβλιογραφική ανασκόπηση

1.1 Η μέθοδος «performance writing»

Η μέθοδος γραφής «performance writing» βασίζεται στην πεποίθηση ότι η γραφή είναι μια φυσική και ενσωματωμένη πράξη που απαιτεί την ενοποίηση του μυαλού και του σώματος. Ενσωματώνει φυσικές κινήσεις, όπως χειρονομίες, εκφράσεις του προσώπου και γλώσσα του σώματος, στη διαδικασία γραφής για να ενισχύσει την έκφραση και την επικοινωνία του συγγραφέα. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει τους συγγραφείς να χρησιμοποιούν το σώμα τους ως εργαλείο δημιουργικής έκφρασης, το οποίο μπορεί να βοηθήσει στην απελευθέρωση της φαντασίας και της δημιουργικότητάς τους.

Το «performance writing» είναι ένα λογοτεχνικό είδος που εμφανίστηκε τη δεκαετία του 1970 και του 1980 ως απόκριση στον αυξανόμενο ενδιαφέρον για την περφόρμανς τέχνη και την πειραματική γραφή. Προήλθε από τη συνάντηση ποίησης, θεάτρου και εικαστικών τεχνών, και οι εκπρόσωποί της επιδίωξαν να δημιουργήσουν κείμενα που θα μπορούσαν να εκτελούνται καθώς και να αναγιγνώσκονται (Allsopp και Preston, 2018:1 - 4). Η σχέση μεταξύ συγγραφής (writing) και «επιτελεστικής γραφής (performance writing) υπήρχε πάντοτε στο θέατρο, τη μουσική και γενικά τις ερμηνευτικές τέχνες υπό μορφή σεναρίου, κειμένου και στίχων. Από το 1990 ο όρος «performance writing» άρχισε να έχει μία αναγνώριση σε διαφορετικούς τομείς της έρευνας όπως να εξερευνά τη σχέση μεταξύ πρακτικής και γνώσης και της μεταβλητής του συνέχειας (Hall, 2013 :30).

Οι ρίζες της συγγραφής εκτέλεσης μπορούν να ανιχνευθούν στην κίνηση της συγκεκριμένης ποίησης της δεκαετίας του 1950 και του 1960, η οποία εξερεύνησε τα οπτικά και ακουστικά χαρακτηριστικά της γλώσσας. Η κίνηση Fluxus, η οποία εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1960, επίσης επηρέασε τη συγγραφή εκτέλεσης, με την έμφασή της στη διεπιστημονική πειραματικότητα και τη συμμετοχή του κοινού (Allsopp και Preston, 2018:1-4).

Η συγγραφή εκτέλεσης απέκτησε δυναμική τη δεκαετία του 1970 με την εμφάνιση φεμινιστριών και queer καλλιτεχνών εκτέλεσης που χρησιμοποίησαν τη γλώσσα ως εργαλείο κοινωνικής κριτικής και πολιτικού ακτιβισμού. Συγγραφείς όπως η Kathy Acker, η Ntozake Shange και η Karen Finley έθεσαν υπό αμφισβήτηση τα όρια των παραδοσιακών λογοτεχνικών μορφών, ενσωματώνοντας στο έργο τους στοιχεία θεάτρου, μουσικής και χορού (Allsopp

και Preston, 2018:1-4).

Το «performance writing», ξεκίνησε από τον ποιητή John Hall, στο Devon του Ηνωμένου Βασιλείου, ως μια ριζοσπαστική προσέγγιση στο πεδίο της συγγραφής, η οποία αντιμετωπίζει τη γλώσσα ως δράση και εξερευνά μέσω της καλλιτεχνικής πρακτικής το πώς η συγγραφή αλληλεπιδρά με άλλες μορφές και πρακτικές τέχνης. Είναι ένα πεδίο με αρχές και εργαλεία σε συνεχή εξέλιξη, το οποίο τοποθετεί τη γραφή σε συνάφεια με τη μουσική, το θέατρο, τις εικονικές τέχνες (Hall, 2013:15 και Πολυμενάκος, 2020:139).

Από το 1994 που το «performance writing» εισήχθη με επιτυχία στο ακαδημαϊκό πρόγραμμα του Dartington College of Arts στόχο είχε να μετατοπιστεί η κατασκευή του κειμένου από τα πεδία της λογοτεχνικής γραφής σε διεπιστημονικά πλαίσια και να δοθεί χώρος στις αναδυόμενες πρακτικές που αμφισβήτησαν τις ταραγμένες σχέσεις μεταξύ των όρων γραφής και performance. Πρόκειται για μια πολυτροπική και πολυδιάστατη προσέγγιση που διερευνά μέσω της καλλιτεχνικής πρακτικής, το πώς η γραφή αλληλεπιδρά με άλλες μορφές και πρακτικές τέχνης - εικαστική τέχνη, ηχητική τέχνη, μέσα που βασίζονται στο χρόνο, εγκατάσταση, ηλεκτρονική λογοτεχνία, βιβλιοθήκες και τέχνη performance (Πολυμενάκος, 2020:139).

Επίσης, το «performance writing» ανακαλύπτει σχέσεις ανάμεσα στο κείμενο και την κειμενική εργασία, η οποία αναπτύσσεται συνδυαστικά και διαλεκτικά με άλλα καλλιτεχνικά μέσα και θεωρίες. Το γράψιμο και η ερμηνεία είναι στενά συνδεδεμένα και η γλώσσα αντιμετωπίζεται δράση (Fletcher,2010 στο Πολυμενάκος, 2020:139). Είναι μία μέθοδος που αντιπροσωπεύει ένα πεδίο με συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξη, αποτελούμενο από αρχές και εργαλεία που εξελίσσονται διαρκώς. Αντί να θεωρείται ως ένα ορισμένο είδος με αμετάκλητο ορισμό, αντιμετωπίζεται ως ένα ευέλικτο πεδίο που προσαρμόζεται στις ανάγκες, τις εξελίξεις και τις προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Hall, 2007 στο Πολυμενάκος, 2020:139).

Η επιτελεστική (performance) γραφή είναι ένα ζωτικό συστατικό της επίδοσης του γραμματισμού των μαθητών και η γραφή είναι αποδεικνύεται εργαλείο κριτικής επικοινωνίας για τους μαθητές, ώστε να μεταφέρουν σκέψεις και απόψεις, να περιγράφουν ιδέες και γεγονότα και να αναλύουν πληροφορίες. Το γράψιμο είναι μια δια βίου δεξιότητα που διαδραματίζει βασικό ρόλο στο μέλλον των μαθητών, όχι μόνο στα σχολεία, αλλά και σε μεταδευτεροβάθμιους

επαγγελματικούς κλάδους. Το σωστότερο στο πνεύμα του «performance writing» είναι η απόδοση με το απαρέμφατο *συγγράφειν*, το οποίο συμπεριλαμβάνει τη δράση και το αποτέλεσμα, ανεξάρτητα από το αν το κείμενο υλοποιείται σε λιγότερο ή περισσότερο μόνιμη μορφή, όπως το εξατμιζόμενο νερό με το οποίο έγραφε ο Song Dong το ημερολόγιο του ή επιγραφές σκαλισμένες σε πέτρα (Hall, 2007:1-24).

Η φύση της εντολής γραφής «performance» αλλάζει. Η τεχνολογία, όπως η επεξεργασία κειμένου και άλλες μορφές ηλεκτρονικής επικοινωνίας, διαδραματίζει όλο και πιο σημαντικό ρόλο στον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές μαθαίνουν και εξασκούν τη γραφή μέσα και έξω από την τάξη. Επιπλέον, οι βέλτιστες πρακτικές στη γραπτή διδασκαλία έχουν μετατοπιστεί για να περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις.

Έτσι, το «performance writing» ανήκει στις πρακτικές που ανοίγουν για την έρευνα της συγγραφής θεωρητικές και ιδεολογικές στρατηγικές. Συγγραφείς και καλλιτέχνες δημιουργούν συγγραφικά ως απάντηση σε αυτές τις στρατηγικές σε δικό τους χρόνο και για τα δικά τους πεδία» (Cheek, 2019:1) «κάνοντας το συγκεκριμένο κείμενο νέο» (Hall, 2013:30). Ο John Hall κάνει λόγο για τη σιωπή και τον θόρυβο στην ποίηση. Συγκεκριμένα η μέθοδος «performance writing» δίνει τη δυνατότητα, να μπορεί ένας συγγραφέας να γράφει χωρίς λόγια και να γίνεται κατανοητός από τους αναγνώστες, είτε με ηχητικό είτε με οπτικό τρόπο (Hall, 2013:30).

Ακόμη, χαρακτηρίζεται ως «μια διασταύρωση γραφής, performance και εικαστικής τέχνης» και έχει αναδειχθεί ως ξεχωριστό είδος τις τελευταίες δεκαετίες. Η γραφή αυτή έχει τη δυνατότητα να διαταράξει τις συμβατικές έννοιες της συγγραφής, καθώς και να αμφισβητήσει τις κυρίαρχες αφηγήσεις και αναπαραστάσεις της ταυτότητας (Heddon & Klein, 2012:145). Είναι ένα είδος ενσωματωμένης πρακτική γραφής κα συγγραφής που τονίζει τη σημασία της βιωμένης εμπειρίας και του σώματος στη δημιουργική διαδικασία. Επιτρέπει στους μαθητές και στις μαθήτριες να ασχοληθούν με ζητήματα ταυτότητας και διαφορετικότητας με τρόπο που είναι τόσο προσωπικός όσο και πολιτικός (Ellis & Bochner, 2006:3).

Στον τομέα της εκπαίδευσης, η συγγραφή παραστάσεων έχει επίσης χρησιμοποιηθεί ως ένας τρόπος για να εμπλέξει τους μαθητές στην κριτική σκέψη και τον προβληματισμό. Χρησιμοποιήθηκε σε ένα μάθημα δημιουργικής γραφής

σε κολέγιο για να βοηθήσει τους μαθητές να εξερευνήσουν ζητήματα φυλής, τάξης και φύλου (Sheridan & Taylor, 2012:34). Συνάμα απέδειξε, ότι μπορεί να είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να βοηθήσει τους μαθητές να συνδέσουν τις προσωπικές τους εμπειρίες με μεγαλύτερα κοινωνικά ζητήματα και να αναπτύξουν μια βαθύτερη κατανόηση της ταυτότητάς τους και του κόσμου γύρω τους (Sheridan & Taylor, 2012:35).

Συνολικά, η συγγραφή «performance writing» έχει αναδειχθεί ως ένα δυναμικό και καινοτόμο είδος που προσφέρει νέες δυνατότητες για την εξερεύνηση ζητημάτων ταυτότητας, πολιτικής και κοινωνικής δικαιοσύνης. Είτε χρησιμοποιείται σε καλλιτεχνικά είτε σε εκπαιδευτικά πλαίσια, η γραφή performance έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει τις κυρίαρχες αφηγήσεις και να δημιουργήσει νέους χώρους για κριτικό στοχασμό και διάλογο.

1.2 Το ημερολόγιο και οι σημειώσεις ως εργαλείο εκπαίδευσης διαδικασίας

Είναι γνωστό ότι η καταγραφή και αποτίμηση της ανθρώπινης εμπειρίας όπως βιώνεται μέσα στην καθημερινή ιδιωτική ζωή ή το δημόσιο κοινό βίο δεν αποτελεί σύγχρονο φαινόμενο αλλά ανάγεται στα αρχαία χρόνια. Από την εποχή της εφεύρεσης και της χρήσης της αλφαβητικής γραφής, οι άνθρωποι ένιωσαν την ανάγκη να καταγράψουν στιγμές από την καθημερινότητα τους και να διατηρήσουν ζωντανά στη μνήμη τους γεγονότα, σκέψεις και συναισθήματα που συνδέονταν άμεσα με τον πολιτισμό τους και τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Ευρήματα αποδεικνύουν ότι το ημερολόγιο άρχισε να χρησιμοποιείται από τους πρώτους πολιτισμούς της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Ασίας. Αυτά τα ημερολόγια κατέγραφαν συλλογισμούς, ιδέες, διαλόγους και γενικά κατέγραφαν την κοινωνική και πολιτική ζωή μιας κοινωνίας. Στο ημερολόγιο του, ο αυτοκράτορας Μάρκος Αυρήλιος, κατέγραφε συλλογισμούς και καθημερινές σημειώσεις από τις εκστρατείες του. Επίσης, σημαντικά θεωρούνται τα ημερολόγια που κρατούσε ο Άγγλος χρονικογράφος και αξιωματικός ναυτικού Samuel Pepys, ο οποίος κρατούσε καθημερινά λεπτομερείς σημειώσεις τόσο για την προσωπική ζωή όσο και για την ζωή του στο Λονδίνο. Ακόμη, ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ταξιδιωτικά ημερολόγια, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν από τους δυτικούς εξερευνητές και θαλασσοπόρους για τη συγκέντρωση πληροφοριών, την καταγραφή και περιγραφή των τόπων που πήγαιναν. Αποτέλεσμα των ταξιδιωτικών ημερολογίων ήταν να ενισχυθεί η αξία του ημερολογίου ως

λογοτεχνικό έργο, ενώ τον ίδιο αιώνα πολλοί καλλιτέχνες, συγγραφείς, ποιητές, χρησιμοποιούσα το ημερολόγιο ως μέσο ενδοσκόπησης, αυτοανάλυσης ή αυτοέκφρασης (Παπουλή, 2016:3-4). Οι συγγραφείς αναφέρουν επίσης ότι από τους αρχαίους Αιγυπτίους μέχρι τους σύγχρονους bloggers και τους social media influencers, οι συγγραφείς αναδεικνύουν τη σημασία του ημερολογίου στη διατήρηση της ιστορίας, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ατομικής κληρονομιάς (Παπουλή, 2016:3-4).

Στη σύγχρονη έρευνα, η εφαρμογή του ημερολογίου σε φοιτητές αποδεικνύει την επίδρασή του στην εκπαίδευση της γραφής, την ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης, την ενίσχυση της δημιουργικότητας, τη βελτίωση της γραμματικής και την αύξηση της γνωστικής ανάπτυξης (Dincel & Savur, 2018:49-58). Επιπλέον, το ημερολόγιο μπορεί να αναπτύξει την κριτική σκέψη των φοιτητών και να προωθήσει την ανάπτυξη περιεχομένου κατά την καθημερινή καταγραφή, εστιάζοντας σε ένα θέμα κάθε μέρα και εξερευνώντας τον προσωπικό τους κόσμο και τις προσωπικές τους εμπειρίες (Παπουλή, 2016:4-5).

Συνάμα είναι μία δραστηριότητα μέσα από την οποία συντελείται η μάθηση. Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο αναγνωρίζεται ως εργαλείο μάθησης. Αποτελεί μια γραπτή απεικόνιση γεγονότων κατά τη διάρκεια της μαθησιακής πράξης. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον ψυχολόγο Lev Vygotsky (Vygotsky, L., 1986:30-31), σύμφωνα με τον οποίο ο τρόπος που μαθαίνουν τα παιδιά είναι η εσωτερικευση δραστηριοτήτων, συνηθειών, λεξιλογίου και ιδεών.

Στην έρευνα "The use of reflective journals in the promotion of reflection and learning in post-registration nursing students" πανεπιστημίου του Surrey, Chirema εξέτασε τη χρήση του ημερολογίου ως μέσο ανάπτυξης της αντανάκλασης και της μάθησης σε φοιτητές νοσηλευτικής (Chirema, 2007:192-202). Αυτή η έρευνα απέδειξε ότι το ημερολόγιο συνέβαλε στην ενίσχυση της αντανάκλασης των φοιτητών νοσηλευτικής, ενθαρρύνοντάς τους να εξετάσουν τις δράσεις, τις αντιδράσεις και τις αντιλήψεις τους. Επίσης, τους βοήθησε να αναπτύξουν την ικανότητα να εξετάζουν την πρακτική τους και να αντιμετωπίζουν προκλήσεις και προβλήματα με έναν πιο κριτικό και αναλυτικό τρόπο. Πέρα από αυτό η χρήση βοήθησε τους φοιτητές να αναπτύξουν την αυτοσυνειδησία, την κριτική σκέψη και την επαγγελματική ανάπτυξη προωθώντας την ευαισθητοποίηση για τις προσωπικές αντιλήψεις και την ανάπτυξη της εμπειρικής γνώσης (Chirema, 2007:192-202).

Συμπερασματικά, η τήρηση ενός ημερολογίου αξιοποιεί τη διαδικασία του αναστοχασμού για εκπαιδευτικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς. Δίνει, δηλαδή, τη δυνατότητα για αξιολόγηση του μαθητή από τον διδάσκοντα ή του διδάσκοντα από τον μαθητή, για τη ενσωμάτωση της θεωρίας στην πράξη (Παπουλή, 2016:11-12). Τα οφέλη που προκύπτουν από τη συγγραφή του ημερολογίου είναι: α) η διευκόλυνση της μάθησης μέσω της εμπειρίας και καλύτερη κατανόησης της αποκτηθείσας γνώσης, β) η ανάπτυξη της ικανότητας για κριτική σκέψη, ανάλυσης και ενθάρρυνση της ανάπτυξης μεταγνωστικών δεξιοτήτων, γ) η αύξηση της ικανότητας του αναστοχασμού. Παράλληλα, καλλιεργεί τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων. Επίσης, προωθεί την εναλλακτική αξιολόγηση της τυπικής εκπαίδευσης, αλλά και την επικοινωνία μέσα σε μια ομάδα ως μέσο δημιουργικής αλληλεπίδρασης των μελών. Ακόμη, δίνει τη δυνατότητα της ανταλλαγής γνώσεων στάσεων και απόψεων μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και ενισχύει την προσωπική αυτό-ενδυνάμωση, αυτοέκφραση και αυτοθεραπεία. Χρησιμοποιείται ως μέσο υποστήριξης για αλλαγή συμπεριφοράς, βελτίωση γραφής και ενίσχυση δημιουργικότητας, ενθάρρυνση για συμμετοχή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τέλος, εναρμονίζει τη θεωρία και την πράξη στην προαναφερθείσα (Παπουλή, 2016:8-9).

Συνολικά, η βιβλιογραφική ανασκόπηση επισημαίνει τη σημασία του ημερολογίου και των σημειώσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία και την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών. Η χρήση του βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τον χρόνο τους, να κρατήσουν επαφή με τις προθεσμίες και τις αναγκαίες δραστηριότητες, καθώς και να καταγράψουν σημαντικές πληροφορίες και ιδέες που προέκυψαν από τη διαδικασία της μάθησης. Το ημερολόγιο και οι σημειώσεις ενθαρρύνουν την παρατήρηση και τη συλλογή πληροφοριών και συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών στη σκέψη και ανάλυση των πληροφοριών. Συνεπώς, η χρήση τους είναι σημαντική για την επίτευξη επιτυχίας στην εκπαίδευση και τη διασφάλιση της βέλτιστης μάθησης των μαθητών.

Κεφάλαιο 2

Ερευνητικός - Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός

2.1 Μέθοδος «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου

Η ποικιλία των προσεγγίσεων και των αντίκτυπων που προκαλεί κάθε λέξη ατομικά εξαρτάται από παράγοντες όπως ο χώρος, η ένταση, ο χρόνος, ο τόπος, η προσωπικότητα, οι επιρροές, οι αναμνήσεις και γενικότερα το περιβάλλον στο οποίο ζει το κάθε άτομο. Παράδειγμα, η λέξη «μάννα» έχει διαφορετική σημασία και ερμηνεία, όταν είναι γραμμένη σε τοίχο με αίμα ή γραμμένη σε μία τούρτα γενεθλίων ή «μπορούμε να αντιληφθούμε πώς διαφορετικές γραμματοσειρές αλλάζουν το ίδιο το κείμενο, πώς η λέξη γραιοκός πάει τον χρόνο πίσω, πως πονάει το στομάχι όταν ακούμε τη λέξη κρίση» (Πολυμενάκος, 2020:140 - 143). Δηλαδή, ενώ οι παραδοσιακές τεχνικές γραφής επικεντρώνονται κυρίως στον λόγο και την ανάπτυξη ιδεών, η «body/word performance writing» εστιάζει στη συνείδηση του σώματος και της κίνησης για να δημιουργήσει μια πιο ευέλικτη και εκφραστική προσέγγιση στη γραφή.

Η καινοτομία της μεθόδου βρίσκεται στο ότι βλέπει τη λέξη ως ένα σώμα με υλική υπόσταση αντιληπτό μέσω αισθήσεων με δικές του λειτουργίες, όπως ορίζονται από τους κανόνες τις εκάστοτε γλώσσας και στο εκάστοτε ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο, βλέπει τη λέξη ως φορέα, δέκτη και γεννήτρια άλλων σωμάτων και βιωμένων ή επινοημένων υποκειμενικοτήτων (Πολυμενάκος, 2020: 140-143). Είναι μια εξαιρετική τεχνική για όσους αναζητούν μια πιο εκφραστική προσέγγιση στη γραφή και επιθυμούν να ανακαλύψουν νέους τρόπους έκφρασης των σκέψεών τους με μια πιο φυσική διαδικασία.

Η «body/word performance writing» μπορεί να εφαρμοστεί σε διάφορους τομείς της γραφής, όπως ποίηση, λογοτεχνία, δοκίμια και προσωπική γραφή. Επίσης, μπορεί να εφαρμοστεί μόνη της ή σε συνδυασμό με άλλες τεχνικές γραφής για να ενισχύσει τη δημιουργικότητα και την έκφραση.

Ο στόχος της γραφής απόδοσης σώματος/λέξεων είναι να αμφισβητήσει τις συμβατικές έννοιες της γραφής και της γλώσσας, προσελκύοντας το κοινό μέσω αισθητηριακών εμπειριών που υπερβαίνουν τις παραδοσιακές λογοτεχνικές μορφές. Αποφεύγει τη γραμμική φύση της παραδοσιακής γραφής και δίνει έμφαση στον κατακερματισμό, την επανάληψη και τον αυτοσχεδιασμό για να δημιουργήσει μια ταραχώδη και μοναδική εμπειρία για τον ερμηνευτή και το κοινό (Πολυμενάκος, 2020:143).

Η μέθοδος αυτή έχει μια σημαντική θέση και στην εκπαίδευση. Αρκετές μελέτες έχουν ασχοληθεί με το θέμα αυτό δίνοντας σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά τη διαδικασία της διδασκαλίας, καθώς έχει αναλυθεί σε διάφορες ερευνητικές μελέτες και βιβλία. Ο συνδυασμός της κινητικής δραστηριότητας με τη γραπτή έκφραση βοηθά στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της έκφρασης των μαθητών, καθώς ενθαρρύνει την ανεξάρτητη σκέψη και την ανταλλαγή ιδεών μεταξύ τους.

Ως εκπαιδευτικό εργαλείο στη διδασκαλία της σύνθεσης κειμένου, η μέθοδος συνδυάζει τη συγγραφή με την ερμηνεία και τη φυσική κίνηση και βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν ένα πιο ολοκληρωμένο και εκφραστικό τρόπο επικοινωνίας μέσω της γραπτής γλώσσας (Barnett, 2009:54-58).

Παράλληλα, έχει εξεταστεί για την επίδρασή της στην ανάπτυξη της γραπτής επικοινωνίας των μαθητών. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η μέθοδος βοηθά στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών και βελτιώνει την ποιότητα των γραπτών τους κειμένων (Birge και Shelley, 2011: 16-27).

Σημαντικό ρόλο παίζει και στη διδασκαλία της κριτικής σκέψης στο πεδίο της νοσηλευτικής. Συνδυάζοντας τη συγγραφή με την παράσταση και την ερμηνεία, η μέθοδος βοηθά στην ανάπτυξη της δημιουργικής και κριτικής σκέψης των μαθητών (Carlson, 2011:22-29). Ο Carlson, παρουσιάζοντας παραδείγματα από τη διδακτική του πρακτική, περιγράφει πως η μέθοδος «body/word performance writing» μπορεί να βοηθήσει τους φοιτητές νοσηλευτικής να αναπτύξουν την ικανότητά τους να αναλύουν και να επικοινωνούν περίπλοκες ιδέες και καταστάσεις (Carlson, 2011: 22-29).

Ως εργαλείο των εκπαιδευτικών η «body/word performance writing» εξετάζει τη συγγραφική διαδικασία, το παραγόμενο κείμενο και την αναγνωστική εμπειρία ως ενιαίο σύνολο. Είναι μια διαδικασία υλοποίησης λέξεων στον χώρο και στον χρόνο και η μετάφραση του σε έννοιες ή δράσεις. Με αυτό τον ορισμό και για μαθήματα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη λεκτική επικοινωνία, όπως π.χ. σε μαθήματα γλώσσας, ανοίγει ο χώρος και για μη λεκτικούς ή μη γραπτούς τρόπους επικοινωνίας, αν αυτοί διευκολύνουν τους μαθητές αρχικά για μια πιο ομαλή μετάβαση στη λεξικοποίηση με την υποστήριξη του δασκάλου επιτόπου ή/και με ασκήσεις λεξιλογίου. Ο στόχος είναι θετική εμπειρία και οι διαφορετικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες των μαθητών να εμπλουτίζουν τη μαθησιακή διαδικασία (Πολυμενάκος, 2010:12-24).

Βασικές αρχές της μεθόδου τις οποίες χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη ο εκπαιδευτικός είναι οι ακόλουθες:

- 1) Δεν υπάρχει σωστό και λάθος, μόνο η προσωπική διαδρομή του μαθητή προς έναν στόχο στον προσδιορισμό του.
- 2) Οι διαφοροποιημένες προσεγγίσεις, αναγνώσεις και επιδόσεις αναγνωρίζονται ως πλούτος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο δάσκαλος καλλιεργεί την πρακτική - αισθητηριακή παρατήρηση των ερεθισμάτων που προκαλούν την ανάγκη για αντίδραση - τοποθέτηση, τον εντοπισμό των τρόπων με τους οποίους αυτές οι διαφοροποιημένες προσεγγίσεις, αναγνώσεις και επιδόσεις γεννούν σκέψεις ή/και συναισθήματα και τη μεθοδική ανατροφοδότηση.
- 3) Αποφεύγονται εκφράσεις όπως *μου αρέσει/δεν μου αρέσει*, η διατύπωση κρίσεων και θέσεων με τη λέξη γιατί. Αναζητεί πυρήνες προς απόδοση, εντοπίζει τους τρόπους με τους οποίους αυτοί γίνονται πρακτικά-αισθητηριακά αντιληπτοί στο έργο και ποια στοιχεία προκάλεσαν σύνδεση, ανεξάρτητα από αν αυτή η σύνδεση ήταν θετική, αρνητική ή άλλη.
- 4) Η τελική αξιολόγηση γίνεται σε σχέση με τον στόχο που προσδιορίστηκε ως άνω και περιλαμβάνει αναγνώριση των δυνατών στοιχείων, των λιγότερων δυνατών στοιχείων, των στοιχείων που οδηγούν σε άλλους στόχους και των ευκαιριών για θετικές εμπειρίες που προσδοκούνται κατά τη διαδικασία επίτευξης του στόχου και μετά από αυτήν.
- 5) Η επαναδιατύπωση χρησιμοποιείται με τη μορφή ανοικτών ερωτήσεων και υποδοχή κάθε απάντησης ως πρακτικής ένδειξης του σταδίου επίγνωσης ή/και της νέας πρότασης. Αν υπάρχουν αναγκαίες επιδιορθωτικές κινήσεις αυτές οφείλουν να έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα, να αποφεύγεται σχολιασμός που μπορεί να θεωρηθεί επίπληξη, ενώ πολύ σημαντικό είναι να δίνεται σαφής επιβράβευση σε κάθε επίτευξη μικρότερων ή μεγαλύτερων στόχων.
- 6) Σημαντικό εργαλείο είναι οι ερωτήσεις ακόμη και ατόμων που διαφορετικά δε συμμετείχαν. Επίσης, βοηθητικό είναι οι ερωτήσεις από την πλευρά των μαθητών προς το δάσκαλο να επιστρέφουν στην ομάδα, ώστε να προωθηθεί το συνεργατικό πνεύμα, αλλά και η διάγνωση των προσεγγίσεων της υπόλοιπης ομάδας. Η θετική ευσύνοπτη σύμπτυξη των απαντήσεων από το δάσκαλο στο τέλος οφείλει να αναγνωρίζει το βαθμό συμμετοχής στην διαμόρφωση της απάντησης από τους μαθητές.
- 7) Σημαντικό στοιχείο της μεθόδου αυτής είναι ότι μιλάει όποιος επιθυμεί, στο οποίο

συμπράττει στην καλλιέργεια της επιθυμίας της συμμετοχής και της ελευθερίας της έκφρασης όλων.

8) Το μάθημα είναι βιωματικό και η θεωρία πλαισιώνει και λεκτικοποιεί τα ζητούμενα, το ταξίδι προς το στόχο και τις αναφορές που προσδιορίζουν όλη τη διαδικασία.

9) Τέλος, τα εργαλεία εφαρμόζονται στον χρόνο που προκύπτει από τις ανάγκες των μαθητών/τριών. Χρησιμοποιούνται ασκήσεις ή πρακτικά παραδείγματα εφαρμογών στην εκπαίδευση, τα οποία υπογραμμίζουν, αναδεικνύουν και διερευνούν τρόπους με τους οποίους σωματικές διαστάσεις της συγγραφής και των λέξεων μπορούν να μας διευκολύνουν να καλλιεργήσουμε συστηματικά και να εμπλουτίσουμε την προσωπική συγγραφική μεθοδολογία και ταυτότητα. Πάντοτε αναγνωρίζουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών/τριών (βιολογικά, σωματικά, πνευματικά, κοινωνικά, συναισθηματικά) αλλά και το πλαίσιο της εν προκειμένω δράσης, για να προσαρμόζουμε το ασκησιολόγιο και την εκπαιδευτική διαδικασία σε αυτά. Πάντοτε υπογραμμίζουμε το ότι το κάθε μάθημα αποτελεί μια ευκαιρία εμπλουτισμού, επικαιροποίησης της μεθόδου με βάση τις ιδιαιτερότητες που φέρνουν στο μάθημα οι μαθητές/μαθήτριες (Πολυμενάκος, 2010:12-14 και Πολύμενάκος, 2020: 139-143 και Πολυμενάκος, 2021).

Συμπερασματικά, η μέθοδος σώματος/λέξης έχει μεγάλη επιρροή στους τομείς του θεάτρου και της παράστασης, καθώς και των πολιτισμικών σπουδών ευρύτερα. Έχει χρησιμοποιηθεί για να διερευνήσει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που σχετίζονται με τη γλώσσα, την ενσάρκωση, τη δύναμη και την ταυτότητα και έχει υιοθετηθεί από επαγγελματίες και μελετητές σε όλο τον κόσμο. Ενώ υπάρχει συνεχής συζήτηση για την ακριβή σχέση μεταξύ του σώματος και της γλώσσας, η μέθοδος σώματος/λέξης παραμένει ένα σημαντικό εργαλείο για την εξερεύνηση της ενσωματωμένης φύσης της γλώσσας και των περίπλοκων τρόπων με τους οποίους η γλώσσα διαμορφώνει την κατανόησή μας για τον εαυτό μας και τον κόσμο γύρω μας.

2.2 Εφαρμογή του ημερολογίου της μεθόδου « body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου στην τάξη

Η μέθοδος «body/word performance writing» εφαρμόστηκε στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών σε μια τάξη του γυμνασίου το Φεβρουάριο του 2022. Αυτή η πρωτοποριακή προσέγγιση στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας

επιδιώκει την ενσωμάτωση της performance και των γραπτών κειμένων μέσω μιας διαδραστικής διαδικασίας, στόχος της οποίας είναι να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν και να αναδείξουν τον λόγο και τη γλώσσα στο πλαίσιο της σύγχρονης κοινωνίας. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους στο γραπτό και προφορικό λόγο, να εξερευνήσουν τη σχέση τους με τη γλώσσα και τη λογοτεχνία, και να αναπτύξουν μια κριτική σκέψη σχετικά με τον τρόπο που αυτές οι δύο πτυχές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Με εργαλείο το ημερολόγιο της μεθόδου «body/word performance writing», οι μαθητές ανακάλυψαν μια πλούσια και πολυμερή διάσταση της γλωσσικής και λογοτεχνικής εκπαίδευσης καθιστώντας την διαδικασία της μάθησης πιο ευχάριστη, δημιουργική και συναρπαστική για τους μαθητές (Πολυμενάκος, 2020:139).

Τα ποσοτικά δεδομένα συγκεντρώθηκαν μέσω αξιολογήσεων πριν και μετά τη δοκιμή των δεξιοτήτων γραφής των μαθητών και των επιδόσεων των μαθητών σε τυποποιημένα τεστ. Τα ποιοτικά δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω μελέτης παρατηρήσεων των ημερολογίων με συγκεκριμένη δομή, το οποίο έγραψαν οι μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια οκτώ μαθημάτων των αρχαίων ελληνικών από τις 17 Ιανουαρίου 2022 μέχρι την 8η Φεβρουαρίου 2022 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε'). Η ενότητα που διδάχθηκαν ήταν η Β' ενότητα του βιβλίου «Υποστηρικτικό Υλικό Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου, Μέρος Α'»

(https://archeia.moec.gov.cy/sm/435/archaia_ellinika_b_gymn_meros_a.pdf)

Η δομή της ενότητας ήταν η εξής:

Α' ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Στην ενότητα η ύλη αποτελούσε ένα κείμενο με τίτλο το χρέος του Ιστορικού του Πολύβιου,

Β. ΛΕΞΕΩΝ ΤΑΞΙΔΙ: Παραγωγή και σύνθεση: ρ. κοσμέω-κοσμῶ και ρ. ὁράω-ὀρῶ

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ : Επίθετα Β' κλίσης II. Αναφορική αντωνυμία ὅς, ἧ, ὄ

Δ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ: Επιθετικός προσδιορισμός

Ε. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ: ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ Οριστική Παρατατικού και Αορίστου βαρύτονων ρημάτων μέσης φωνής.

Το μάθημα διεξαγόταν κανονικά στην τάξη και οι μαθητές κρατούσαν σημειώσεις για να τις χρησιμοποιήσουν στον προσωπικό τους χρόνο και χώρο στο ημερολόγιο τους ακολουθώντας τη δομή που τους έχει δοθεί. Ο στόχος κάθε παράδοσης οριζόταν από κοινού με την ολομέλεια της τάξης και έπειτα οι μαθητές που συμμετείχαν στην παρέμβαση έθεταν και ένα δικό τους προσωπικό στόχο.

Επίσης, ακολουθήθηκε πιστά ο προγραμματισμός του κεφαλαίου, ώστε να ολοκληρωθεί κανονικά όπως προβλέπεται από το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Παράλληλα, ο στόχος του κάθε μαθήματος ήταν συνυφασμένος με τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας των αναλυτικών προγραμμάτων του υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ap_deiktes_eparkeias_epitychias(3).zip\ap_deiktes_eparkeias_epitychias\ap_deiktes_eparkeias_epitychias\gymnasio\b_gym). Ακολουθώντας τις αρχές της μεθόδου, στην παρούσα παρέμβαση εφαρμόστηκε η μέθοδος της «ελεύθερης έκφρασης», η οποία δίνει στους μαθητές/τριες την ελευθερία να εκφραστούν και να λειτουργήσουν με βάση τις προσωπικές τους προτιμήσεις και ρυθμούς. Η μέθοδος αυτή διακρίνεται από την έλλειψη ελέγχου και σχολιασμού από τον διδάσκοντα κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της. Η συλλογή και ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης, μέσω της συλλογής των ημερολογίων που επεξεργάστηκαν οι μαθητές/τριες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

1. Παρουσίαση και Ανάλυση Αποτελεσμάτων

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση περιγραφικών στατιστικών για τα ποσοτικά δεδομένα και θεματικής ανάλυσης για τα ποιοτικά δεδομένα. Τα δεδομένα αναλύθηκαν για τον εντοπισμό τάσεων, προτύπων και θεμάτων που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα της μεθόδου γραφής απόδοσης σώματος/λέξης στη σχολική διαδικασία. Ακόμη, οι αξιολογήσεις πριν και μετά τη δοκιμή χρησιμοποιήθηκαν για να καθοριστεί εάν υπάρχει σημαντική διαφορά στις δεξιότητες γραφής των μαθητών μετά την εφαρμογή της μεθόδου γραφής απόδοσης σώματος/λέξης. Παράλληλα, οι παρατηρήσεις στην τάξη έδωσαν τη δυνατότητα να παρέχουν μια εικόνα για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η μέθοδος γραφής απόδοσης σώματος/λέξεων στην τάξη και το επίπεδο δέσμευσης των μαθητών. Η χρήση αυτών των ποιοτικών μεθόδων θα επιτρέψει τη διερεύνηση των πιθανών πλεονεκτημάτων και προκλήσεων από τη χρήση της μεθόδου γραφής απόδοσης σώματος/λέξεων στην τάξη.

Η χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου επιτρέπει μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση της αποτελεσματικότητας της μεθόδου γραφής απόδοσης σώματος/λέξεων στη σχολική διαδικασία. Τα δεδομένα που συνελέγησαν από τις ποσοτικές μεθόδους παρέχουν ένα μέτρο της απόδοσης των μαθητών, ενώ τα ποιοτικά δεδομένα παρέχουν μια εικόνα για τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Η χρήση και των δύο μεθόδων παρέχει μια πιο λεπτή και εις βάθος κατανόηση του αντίκτυπου της μεθόδου γραφής απόδοσης σώματος/λέξης στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών και τις δυνατότητές της ως διδακτικής στρατηγικής.

Δεοντολογικά ζητήματα λήφθηκαν υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της λήψης ενημερωμένης συναίνεσης από τους συμμετέχοντες, της προστασίας του απορρήτου και της διασφάλισης της ασφάλειας των δεδομένων. Η μελέτη στοχεύει να συμβάλει στο υπάρχον σύνολο γνώσεων σχετικά με τη συγγραφή επιδόσεων και τον αντίκτυπό της στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών στη σχολική διαδικασία.

Η δομή του ημερολογίου δεν ακολουθήθηκε σύμφωνα με την αρχή της μεθόδου της αναφοράς συμβάντων, καθώς ο φορέας που εξέδωσε την άδεια, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, αναγνώρισε περιορισμούς στη δυνατότητα περιγραφής προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, δεν επιτράπηκε η αναφορά σε ενδυμασία μαθητών ή εκπαιδευτικού ή οποιαδήποτε δραστηριότητα

αντίστοιχων μαθητών που τράβηξε την προσοχή τους. Με τον τρόπο αυτό, δεν δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να αναφέρουν γεγονότα που αφορούν άλλα άτομα, είτε αυτά είναι συμμαθητές τους είτε όχι, με αποτέλεσμα, ώστε να τηρηθεί η αρχή της ανωνυμίας στην παραγωγή πληροφορίας.

Πριν από την παρέμβαση η ολομέλεια της τάξης (21 μαθητές) διεξάχθηκε διαγώνισμα για την Α' ενότητα του βιβλίου με τα εξής αποτελέσματα:

Από την ομάδα των 21 επιλέχθηκαν 13 μαθητές (10 κορίτσια και 3 αγόρια) με τα εξής γνωστικά χαρακτηριστικά: Πριν από το τεστ, 4 μαθητές: 18-20 (29%), 4 μαθητές 15-17 (29%), 3 μαθητές 10-14 (21%) και 4 μαθητές κάτω των 10 (21%).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Από αυτή την ομάδα δύο μαθητές δεν επιθυμούσαν να συνεχίσουν το ημερολόγιο και παρέδωσαν τα τετράδια. Οι υπόλοιποι μαθητές συνέχισαν μέχρι και το τέλος της παρέμβασης. Όπως έχει αναφερθεί πιο πάνω κατά τη διάρκεια της παρέμβασης οι μαθητές/τριες δούλεψαν μόνοι τους ακολουθώντας τις αρχικές οδηγίες σε δικό τους προσωπικό χρόνο. Από τα υπόλοιπα 9 ημερολόγια, 4 ακολούθησαν τη δομή των θεματικών ενοτήτων, ενώ τα άλλα 5 ακολούθησαν ένα συνεχές κείμενο, με εξαίρεση την πρώτη θεματική ενότητα.

Μετά την παρέμβαση και την εφαρμογή του ημερολογίου διεξάχθηκε διαγώνισμα το οποίο αφορούσε την Β' ενότητα, με τα εξής αποτελέσματα:

2 (δύο)μαθητές διακυμάνθηκαν μεταξύ 18-20 (22%), 2 (δύο) μαθητές έγραψαν 15-17 (22%) και 4 (τέσσερις) μαθητές έγραψαν 10-14 (45%). Υπήρξε 1 (ένας) μαθητής που έγραψε κάτω από το βασικό επίπεδο δηλαδή κάτω από το 9 (11%).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πέραν των ποσοτικών δεδομένων, το πιο ενδιαφέρον μέρος της συνολικής διαδικασίας εστιάζεται στην παρατήρηση των γραπτών των μαθητών/τριών. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι μαθητές/τριες εκδήλωσαν έντονο ενδιαφέρον από την αρχική φάση της ενημέρωσης, που αφορούσε την παρέμβαση. Όταν παρέλαβαν τα τετράδια, μερικοί μαθητές/τριες τα διεκόσμησαν με εικόνες από αρχαίους φιλοσόφους και άλλοι χρησιμοποίησαν διάφορα χρώματα στυλών, όπως κίτρινο, κόκκινο και πράσινο.

Όλοι οι μαθητές ακολούθησαν τη δομή του ημερολογίου με ακρίβεια κατανέμοντας τις ενότητες που τους είχαν ανατεθεί, είτε με διαχωρισμένο κείμενο είτε με ενιαίο κείμενο. Όλα τα ημερολόγια ξεκινούσαν με την αναγραφή της ημερομηνίας και της ενότητας που διδαχθήκαν, αντιγράφοντας τις πληροφορίες αυτές από τον αντίστοιχο πίνακα, π.χ. «17/01/2022, 2^η ενότητα, πρώτη μέρα, αγαπημένο μου ημερολόγιο», «27/1/2022, Πέμπτη, 1^η περίοδος, ενότητα 2, αγαπητό μου ημερολόγιο», «Ημερολόγιο #5, σήμερα 3/2/2022, 8^η ώρα, μια ηλιόλουστη μέρα, εγώ έκανα μάθημα διαδικτυακά καθώς ήμουν επαφή κρούσμα της νόσου 19».

Επίσης, στην πρώτη ενότητα διαπιστώθηκε ότι οι προσωπικοί στόχοι που τέθηκαν από τους/τις μαθητές/τριες περιορίζονται σε μια απλή πρόταση χωρίς περαιτέρω αναλύσεις ή προσθήκη πληροφοριών. Παραδείγματα προσωπικών στόχων που τέθηκαν από τους μαθητές/τριες ήταν «Να μάθω να διαβάζω το

κείμενο και να το μεταφράζω» από την 1^η ενότητα, «Να κατανοήσω τα μηνύματα του κειμένου το χρέος του ιστορικού», από την 2^η ενότητα, «να μάθω την αναφορική αντωνυμία» από την τελευταία ενότητα.

Από την μελέτη των ημερολογίων οι περισσότεροι/ες μαθητές/τριες επικεντρώθηκαν περισσότερο στην 2^η ενότητα του ημερολογίου, στην οποία οι μαθητές περιέγραψαν τι έλαβε χώρα ως γεγονός στον χώρο του μαθήματος, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ). Χαρακτηριστικά παραδείγματα, *«Είναι κρύο αφού είναι η πρώτη ώρα και η κυρία μπαίνει μέσα στην αρχή αλλάζουν κάποια άτομα θέση και μετά ξεκινάμε όλοι να ανοίγουμε τα βιβλία μας. Ένας συμμαθητής μου ρίχνει σκουπίδι του μέσα στο κάλαθο νομίζοντας ότι παίζει μπάσκετ και η κυρία του θυμώνει». «Σήμερα στο μάθημα ξαναδιαβάσαμε το κείμενο Α΄ της 2^η ενότητας και το μεταφράσαμε. Στην ώρα του μαθήματος κάποιοι συμμαθητές μου ενοχλούσαν και μιλούσαν πολύ. Τους έκανε παρατήρηση η καθηγήτρια μου και ηρέμησαν».*

Σύμφωνα με τη μελέτη των ημερολογίων, παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές/τριες έδειξαν αυξημένο ενδιαφέρον και ευχαρίστηση κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας της μετάφρασης με ποσοστό 40% και του λεξιλογίου με ποσοστό 35%. Αυτό οφείλεται στη διδακτική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε από την εκπαιδευτικό, η οποία φάνηκε να τους ενθουσιάζει. Στην αρχή της δραστηριότητας, πραγματοποιείτο ανάγνωση του αρχαίου κειμένου. Στη συνέχεια, οι μαθητές/τριες εντόπιζαν λέξεις που γνώριζαν από τα Νέα Ελληνικά ή η εκπαιδευτικός τους ρωτούσε αρχαίες λέξεις μονολεκτικά και αυτοί τις μετέφραζαν στα Νέα Ελληνικά.

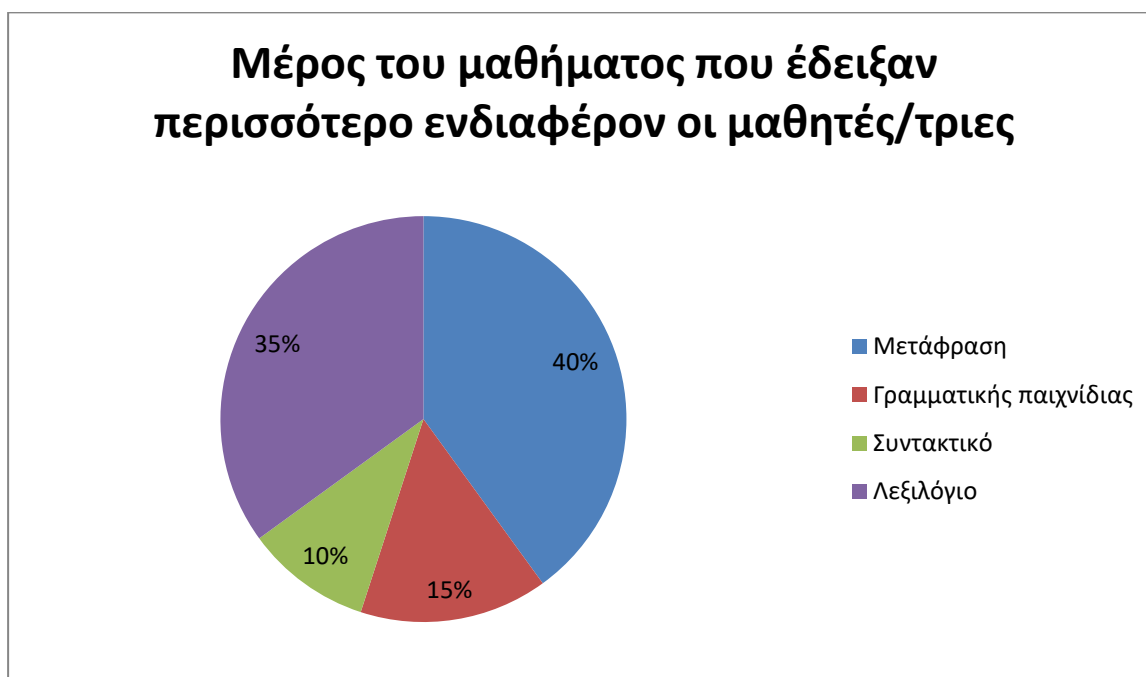
Με την παραπάνω προσέγγιση, οι μαθητές/τριες είχαν την ευκαιρία να συνδέσουν τις αρχαίες λέξεις με τη γνώση τους στα νέα ελληνικά και να ενισχύσουν το λεξιλόγιό τους. Μέσω αυτής της διαδικασίας προωθείτο η γλωσσική ανάλυση και η κατανόηση των λεξιλογικών δομών της αρχαίας γλώσσας.

Η διδακτική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε συνδύαζε την αλληλεπίδραση και τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στην εκμάθηση της γλώσσας. Αυτό συνέβαλε στο να νιώθουν περισσότερη ευχαρίστηση κατά τη διάρκεια της διδακτικής πράξης. Ωστόσο, όσον αφορά στη γραμματική και το συντακτικό, οι μαθητές/τριες έδειξαν λιγότερο ενδιαφέρον. Αυτό οφειλόταν κυρίως στο γεγονός ότι η γραμματική και το συντακτικό αποτελούν πιο αφηρημένα και περίπλοκα μέρη της γλώσσας (Πίνακας 4).

Γενικά, η αναλυτική και επιστημονική προσέγγιση της μελέτης ημερολογίων

καταδεικνύει ότι οι μαθητές/τριες εμφάνισαν προτίμηση για μεθόδους διδασκαλίας που προάγουν τη συμμετοχή τους, την εφαρμογή των γνώσεων τους σε πραγματικές καταστάσεις και την απόκτηση λεξιλογίου μέσω διασκεδαστικών δραστηριοτήτων. Αντίθετα, η δυσκολία που αντιμετωπίστηκε με τη γραμματική και το συντακτικό αναδεικνύει την ανάγκη για πιο προσεκτική και προσαρμοσμένη προσέγγιση στη διδασκαλία αυτών των γλωσσικών πτυχών.

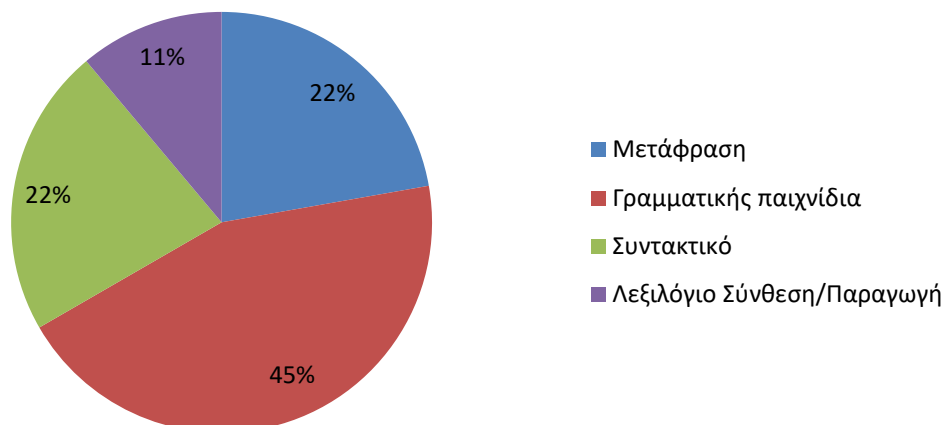
ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εν λόγω δυσκολίες αφορούσαν την απόκτηση γραμματικών κανόνων και τη σωστή εφαρμογή τους στο πλαίσιο της μετάφρασης. Οι μαθητές/τριες επιδείκνυαν συγκεχυμένη κατανόηση και αναγνώριση των δομικών στοιχείων που σχετίζονται με τη χρήση των επιθέτων β' κλίσης και την αναφορική αντωνυμία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Δυσκολίες των μαθητών/τριων

Το σημαντικότερο σημείο της μελέτης των ημερολογίων ήταν η τελευταία ενότητα, κατά την οποία οι μαθητές/τριες απέδωσαν ολοκληρωμένη αξιολόγηση της συνολικής διαδικασίας. Κοινό σημείο επιδοκμασίας ήταν η δυνατότητα καλύτερης απομνημόνευσης των διδασκομένων περιεχομένων και η ευχαρίστηση που απολάμβαναν κατά την διάρκεια της διαδικασίας. Ωστόσο, το κύριο αρνητικό που ανέφεραν ήταν ο χρόνος που απαιτείται για τη χρήση του ημερολογίου, κάτι που αποτέλεσε πρόκληση για αυτούς. Αξιοσημείωτο είναι ότι παρατηρήθηκε μείωση της έκτασης των γραφόμενων από την αρχή έως το τέλος των ενοτήτων. Μερικά παραδείγματα, «Θεωρώ ότι με το να κρατάμε ημερολόγιο την ώρα των αρχαίων ήταν διασκεδαστικό αλλά και πολύ βοηθητικό. Κατάφερα να είμαι ακόμη πιο προσεκτική στο μάθημα, να συμμετέχω πιο πολύ και να γίνω πιο άνετη με τα αρχαία. Κάθε φορά που έπρεπε να γράψω ημερολόγιο θυμόμουν και έκανα επανάληψη αυτά που κάναμε στην τάξη. Πιστεύω, ότι είναι μια πολύ καλή πρακτική αφού εμένα με βοήθησε αρκετά».

«Αν και δε γράφω συχνά ημερολόγιο, αυτό το ημερολόγιο με βοήθησε. Με κρατούσε ενήμερη για το κάθε μάθημα που έκανα. Αυτή η εμπειρία ήταν διασκεδαστική και ενδιαφέρουσα. Μπορεί να είναι το τέλος του ημερολογίου αλλά εγώ θα συνεχίσω να γράφω. Ακόμη αυτή την ιδέα μπορώ να τη χρησιμοποιήσω και σε άλλα μαθήματα».

«Αυτά από εμένα και λυπάμαι που θα σας το πω αλλά δε θα τα ξαναπούμε. Πέρασα πολύ ωραία να μοιραζόμαστε μαζί σας την ώρα που είχα στο μάθημα των αρχαίων. Θα μου λείψετε πολύ. Αντίο!»

Μετά από την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων προκύπτει ότι η χρήση ενός δομημένου ημερολογίου με ερωτήσεις κλειστού τύπου αποδεικνύεται σημαντική. Αυτή η πρακτική βοηθά τους μαθητές/μαθήτριες να καθοδηγηθούν αποτελεσματικότερα, ειδικά, όταν αντιμετωπίζουν για πρώτη φορά μια τέτοιου είδους διδακτική παρέμβαση. Ενότητα *όπως, τι δυσκολίες αντιμετώπισα στο μάθημα, ή τρόπους που θα μπορέσω να αντιμετωπίσω τις αδυναμίες μου* θα μπορούσε να δώσει τη δυνατότητα για περαιτέρω και πιο βαθιά συμπεράσματα.

Η παρατήρηση ότι οι μαθητές/μαθήτριες αντιλήφθηκαν τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, αλλά δεν μπόρεσαν να βρουν ικανοποιητικές λύσεις ή να ανακαλύψουν καλύτερους τρόπους μάθησης των προσφερόμενων γνώσεων, υποδηλώνει ότι η διδακτική παρέμβαση θα μπορούσε να βελτιωθεί προκειμένου να επιτρέψει στους μαθητές/μαθήτριες να εμβαθύνουν και να προχωρήσουν στη μεταγνώση. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να αναγνωρίζονται οι δυνάμεις και οι αδυναμίες τους στη μάθηση, να επιλέγονται κατάλληλες στρατηγικές μάθησης για την επίτευξη των στόχων τους και να προσαρμόζεται η προσπάθειά τους ανάλογα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης εργασίας.

Επιπλέον, πιστεύω ότι αυτή η μέθοδος θα μπορούσε να εφαρμοστεί με επιτυχία και σε άλλα μαθήματα που δεν είναι τεχνολογικού χαρακτήρα, όπως η αρχαιογνωσία, όπου διδάσκεται η αρχαία λογοτεχνία. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε καλύτερα και πιο αξιόπιστα αποτελέσματα, καθώς οι μαθητές/μαθήτριες θα είχαν τη δυνατότητα να εξερευνήσουν περαιτέρω τα θέματα και να αναπτύξουν κριτική σκέψη, αφού αυτό το μάθημα απαιτεί μεγαλύτερη ανάλυση συναισθημάτων, συμπεριφορών και μελέτη χαρακτήρων.

Ως καθηγήτρια και έχοντας ασχοληθεί με τη μελέτη των ημερολογίων των μαθητών μου αποκόμισα πολύτιμες πληροφορίες για την πρόοδο και τις ανάγκες τους. Τα ημερολόγια αυτά μου επέτρεψαν να κατανοήσω τις προσωπικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μαθητές μου και να επισημάνω περαιτέρω προσωπικές ανησυχίες. Επίσης, μου προσέφεραν μια ενδιαφέρουσα εικόνα για τα ενδιαφέροντα, τις προτιμήσεις και τους στόχους τους, καθώς και για το πως αντιλαμβάνονται την εκπαίδευση. Βασιζόμενη σε αυτές τις πληροφορίες μπόρεσα να προσαρμόσω την προσέγγισή μου στη διδασκαλία δίνοντας έμφαση στην ατομική προσέγγιση, τη στήριξη και τη δημιουργία ενός φιλικού και ανοιχτού περιβάλλοντος, ώστε να ενθαρρύνω τη συμμετοχή και την ανάπτυξη των μαθητών μου.

Παρά τον περιορισμένο αριθμό δειγμάτων και τη σύντομη διάρκεια της παρέμβασης, μπορούν να αντληθούν ικανοποιητικά συμπεράσματα που θα είναι ωφέλιμα τόσο για τον εκπαιδευτικό όσο και για τους μαθητές/τριες. Για να εξαχθούν καλύτερα και πιο αξιόπιστα αποτελέσματα από μια παρέμβαση, θα ήταν επιθυμητό να διαρκέσει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και να συμπεριλάβει ένα μεγαλύτερο δείγμα μαθητών ή μαθητριών. Η επέκταση χρόνου επιτρέπει την παρατήρηση της εξέλιξης των μαθητών/τριών και των αποτελεσμάτων τους σε μεγαλύτερο διάστημα. Αυτό μας επιτρέπει να αξιολογήσουμε τη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα της παρέμβασης και να κατανοήσουμε καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει την πρόοδο και την εκπαίδευση των μαθητών/τριών. Ένα μεγαλύτερο δείγμα μαθητών ή μαθητριών παρέχει μια πιο αντιπροσωπευτική εικόνα της γενικότερης μαθητικής κοινότητας. Αυτό μας επιτρέπει να γενικεύσουμε τα αποτελέσματα και να διαπιστώσουμε πιο αξιόπιστα τις επιπτώσεις της παρέμβασης στον συνολικό πληθυσμό των μαθητών. Η συνδυασμένη επιλογή ενός μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος και ενός μεγαλύτερου δείγματος μαθητών θα μας παρείχε μια πιο αξιόπιστη, αναλυτική και πλήρη κατανόηση της επίδρασης της παρέμβασης στην εκπαίδευση και απόδοση των μαθητών. Αυτό θα μας βοηθούσε να κατανοήσουμε καλύτερα τις ανάγκες τους και να αναπτύξουμε πιο αποτελεσματικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

1. Διαπιστώσεις – Συζήτηση αποτελεσμάτων

Η έρευνα για το ημερολόγιο της Μεθόδου «body/word performance writing» του Χρήστου Πολυμενάκου στη διδασκαλία και εκμάθηση των αρχαίων ελληνικών αποτελεί μια σημαντική προσπάθεια να εξερευνηθεί η δυνατότητα αυτής της μεθόδου να βελτιώσει την απόδοση και την κατανόηση των αρχαίων ελληνικών. Στη διαδικασία αυτής της παρέμβασης, οι διαπιστώσεις και η συζήτηση των αποτελεσμάτων αποτελούν κρίσιμα στάδια για το αν θα πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζεται η μέθοδος αυτή ή όχι στην τάξη.

Με βάση τις στατιστικές αναλύσεις και τις απαντήσεις των μαθητών/τριών, παρατηρήθηκε ότι εκδήλωσαν ενθουσιασμό για την προοπτική εργασίας με αυτή τη μέθοδο. Εκτίμησαν ιδιαίτερα ολόκληρη τη διαδικασία, ειδικά την ελευθερία που είχαν να εκφράζονται κατά το δοκούν.

Από την πλευρά του εκπαιδευτικού, παρουσίαζε ενδιαφέρον να μελετηθεί η αντίληψη των μαθητών/μαθητριών σχετικά με το μάθημα και τη διαδικασία της διδασκαλίας, προσφέροντας έτσι τη δυνατότητα για αναδιαμόρφωση και δοκιμή διαφορετικών διδακτικών μεθόδων, με σκοπό να καταστήσει το μάθημα ελκυστικό. Παράλληλα, υπήρξε η δυνατότητα να ανακαλύψει ο εκπαιδευτικός τι άρεσε και τι δεν άρεσε στους μαθητές, τι είναι αυτό που τους βοηθά να επικεντρωθούν στη μαθησιακή διαδικασία και τι αποσπά την προσοχή τους. Ακόμη, διαπιστώνεται τι τους βοηθά να αφομοιώσουν περισσότερες καινούργιες πληροφορίες σε κάθε μάθημα. Τέλος, καθορίζοντας οι μαθητές/τριες ένα προσωπικό στόχο εφοδιάζουν τον εαυτό τους με απαραίτητο κίνητρο για την επίτευξη του εν λόγω στόχου και ταυτόχρονα προσαρμόζουν την εκπαιδευτική διαδικασία στις δικές τους ατομικές ανάγκες και προτιμήσεις.

Ταυτόχρονα, η χρήση του ημερολογίου στην τάξη προσέφερε αρκετά πλεονεκτήματα από την πλευρά του εκπαιδευτικού. Παρείχε μια πιο οργανωμένη δομή για τη διδασκαλία, αφού εκπαιδευτικός ήταν σε θέση να προγραμματίσει τις ενότητες, να ορίσει στόχους και να διαχειριστεί τον χρόνο αποτελεσματικά. Ο εκπαιδευτικός μπορούσε να παρακολουθεί την πρόοδο των μαθητών και να αξιολογεί την κατανόηση των θεμάτων. Επίσης, ο εκπαιδευτικός μπορούσε να προσαρμόσει τη διδασκαλία σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών. Αυτό του επέτρεπε να εντοπίζει αδυναμίες και να προσαρμόζει το μάθημα με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Επιπλέον, μέσω του ημερολογίου μπορούσε να δώσει έμφαση στα θέματα που οι μαθητές δυσκολεύονταν να κατανοήσουν στο προηγούμενο μάθημα. Με αυτόν τον τρόπο, ο εκπαιδευτικός

προσέφερε μια πιο εξατομικευμένη εκπαίδευση και βοηθούσε τους μαθητές να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες τους με περισσότερη αυτοπεποίθηση.

Περαιτέρω, το ημερολόγιο ως εργαλείο του «body/word performance writing» προσφέρει πολλά πιθανά οφέλη όταν εφαρμόζεται στους/στις μαθητές/τριες ως συγγραφείς:

- Ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους και να σκεφτούν έξω από το πλαίσιο, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε πιο δημιουργικές και πρωτότυπες ιδέες.
- Αναλογιζόμενοι τη δική τους διαδικασία γραφής, οι μαθητές/τριες μπορούν να συνειδητοποιήσουν καλύτερα τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία τους, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε προσωπική ανάπτυξη και βελτιωμένες δεξιότητες γραφής.
- Δίνει έμφαση στη σαφή και αποτελεσματική επικοινωνία, η οποία είναι απαραίτητη για τη μετάδοση επιστημονικών εννοιών και ιδεών σε ένα ευρύ κοινό.
- Η μέθοδος ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη γραφή τους, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη δέσμευση και κίνητρα.
- Τονίζει τη σημασία της δομής και της οργάνωσης στη γραφή, η οποία μπορεί να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να παρουσιάσουν τις ιδέες τους με σαφή και λογικό τρόπο.
- Η έλλειψη ελέγχου, περιορισμών και η ύπαρξη σωστού λάθους κατά τη συγγραφή μπορεί να ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να εκφραστούν ελεύθερα και να βελτιώσουν τη φαντασία τους στη συγγραφή. Αυτό επίσης μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της προσωπικής τους γραπτής έκφρασης και να ενθαρρύνει την αγάπη τους για τη συγγραφή.
- Η συνεχής συγγραφή στο ημερολόγιο διεγείρει την περιέργεια των μαθητών/τριών να αναζητήσουν νέες λέξεις και εκφράσεις, καθιστώντας έτσι την γραπτή τους έκφραση πιο πλούσια και ποικίλη. Οι διαρκείς προσπάθειες για τη βελτίωση του λεξιλογίου τους ενισχύουν τη γλωσσική τους επάρκεια και την ακρίβεια στην έκφραση των σκέψεών τους. Επίσης, η διαδικασία αυτή συμβάλλει στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής τους ικανότητας και στην αυτοπεποίθησή τους στη χρήση της γλώσσας. Με την πάροδο του χρόνου, οι μαθητές/τριες αποκτούν πλούσιο λεξιλόγιο και

αυξημένη ικανότητα επικοινωνίας, βελτιώνοντας έτσι την ακαδημαϊκή τους απόδοση και τη συνολική τους επίδοση.

- Το ημερολόγιο της «body/word performance writing» έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τη δημιουργικότητα, να αυξήσει την αυτογνωσία, να βελτιώσει την επικοινωνία, να αυξήσει τη δέσμευση και να βελτιώσει την οργάνωση στην επιστημονική γραφή.
- Η ενότητα αναγνώρισης μαθήματος αποτελεί μια αποτελεσματική μέθοδο εκμάθησης που συμβάλλει στη βελτίωση της μνήμης και της απορρόφησης γνώσεων. Η εφαρμογή της μεθόδου αυτής βοηθάει στην ανάπτυξη της συνήθειας του αναστοχασμού και στην ανάκληση πληροφοριών, ενισχύοντας έτσι τη δυνατότητα των μαθητών να αφομοιώνουν περισσότερες πληροφορίες και να αποκτούν νέες γνώσεις. Με βάση τις επιστημονικές αρχές της μάθησης, η ενότητα αυτή συνιστά ένα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό εργαλείο για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών
- Η ενότητα της θέσπισης στόχων στην μαθησιακή διαδικασία συνεισφέρει στην αύξηση της επιμονής και της προσπάθειας των μαθητών, καθώς η οριοθέτηση σαφών και προσιτών στόχων ενθαρρύνει τους μαθητές να εστιάσουν την προσοχή τους στις συγκεκριμένες δραστηριότητες που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων αυτών. Ταυτόχρονα, η διαδικασία της θέσπισης στόχων βοηθάει στη διαμόρφωση του κινήτρου των μαθητών, καθώς οι σαφείς στόχοι μπορούν να λειτουργήσουν ως πηγή ενέργειας και διέγερσης για την προσπάθεια που απαιτείται για την επίτευξη αυτών των στόχων. Επιπλέον, βοηθάει τους μαθητές να εξελίσσονται και να βελτιώνονται στη διαδικασία της μάθησης, ενισχύοντας την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους.

2. Περιορισμοί της μεθόδου

Ενώ η μέθοδος «body/word performance writing» έχει πολλά πιθανά οφέλη όταν χρησιμοποιείται ως εργαλείο γραφής στην εκπαιδευτική διαδικασία, υπάρχουν επίσης ορισμένα πιθανά μειονεκτήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- Η μέθοδος μπορεί να είναι χρονοβόρα τόσο για μαθητές όσο και για καθηγητές, καθώς απαιτεί τακτικό προβληματισμό και ανάλυση της

διαδικασίας γραφής. Επίσης, το κοινό αρνητικό που γράφτηκε από όλους τους μαθητές/τριες είναι ότι χρειαζόταν να αφιερώνουν χρόνο.

- Η μέθοδος μπορεί να είναι δύσκολο να αξιολογηθεί από τους διδάσκοντες, καθώς δίνει έμφαση σε υποκειμενικές εμπειρίες και προσωπικούς προβληματισμούς. Απαιτεί ισχυρό εσωτερικό κίνητρο: Η μέθοδος απαιτεί από τους μαθητές να παρακινούνται από τον εαυτό τους και να αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στη δική τους διαδικασία γραφής, η οποία μπορεί να μην είναι κατάλληλη για όλους τους μαθητές και όχι σε αντικειμενικά μέτρα ποιότητας γραφής.
- Ενδέχεται να μην είναι κατάλληλη για όλους τους τύπους γραφής: Η μέθοδος έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει τη δημιουργική γραφή και την προσωπική έκφραση και μπορεί να μην είναι κατάλληλη για όλους τους τύπους γραπτών εργασιών ή επιστημονικών κλάδων.
- Μπορεί να μην είναι κατάλληλη για όλους τους μαθητές: Μερικοί μαθητές μπορεί να βρουν τη μέθοδο πολύ αφηρημένη ή δύσκολη στην κατανόηση, γεγονός που θα μπορούσε να τους κάνει δύσκολο να ασχοληθούν με τη διαδικασία γραφής.
- Η περιορισμένη διάρκεια της παρέμβασης μπορεί να περιορίζει τη δυνατότητα επίτευξης αξιόπιστων αποτελεσμάτων για την αποτελεσματικότητα της μεθόδου. Στις επιστημονικές έρευνες, η διάρκεια της παρέμβασης και η συχνότητα των παρατηρήσεων είναι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων και την αποτελεσματικότητα της μεθόδου παρέμβασης.
- Η εφαρμογή αυτής της πρακτικής απαιτεί προσπάθεια και χρόνο από τους μαθητές. Επίσης, θα ήταν επιθυμητό να αρχίζει η καταγραφή σημειώσεων από τις πρώτες τάξεις του σχολείου, ώστε να αποκτηθεί μια κουλτούρα και μια συνήθεια από τους μαθητές. Με αυτόν τον τρόπο, θα είναι πιο εύκολο να μετρηθεί η αποτελεσματικότητα του ημερολογίου στην εκμάθηση των αρχαίων ελληνικών και να αξιολογηθούν οι βελτιώσεις στις επιδόσεις των μαθητών.

Συνοψίζοντας, ενώ η μέθοδος "body/word performance writing" μπορεί να έχει πολλά πιθανά οφέλη, πρέπει να ληφθούν υπόψη κάποια πιθανά αρνητικά που συνδέονται με τη χρονοβόρα φύση της, την υποκειμενική αξιολόγηση, την απαίτηση για εσωτερικά κίνητρα και την περιορισμένη καταλληλότητά της για

ορισμένους τύπους γραφής, όταν χρησιμοποιείται στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Το μάθημα των αρχαίων ελληνικών αντιμετωπίζεται ως ένα δύσκολο μάθημα και σπάνια απολαμβάνει δημοφιλίας από τα περισσότερα παιδιά. Ωστόσο, η αναζήτηση νέων τρόπων διδασκαλίας και μεθόδων είναι συνεχής με στόχο να κερδίσει την αγάπη των μαθητών και να βελτιωθούν τα αποτελέσματα σε αυτό το μάθημα. Επιπλέον, για να εφαρμοστεί αποτελεσματικά και να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα, η χρήση του ημερολογίου θα πρέπει να γίνει για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Προτείνεται η εφαρμογή του ημερολογίου από τις αρχές του δημοτικού, ώστε να γίνει αναπόσπαστο μέσο ανάγνωσης. Παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές/τριες αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην έκφραση και είχαν περιορισμένο λεξιλόγιο. Με την εφαρμογή του ημερολογίου από νωρίς, θα τους παρέχεται η δυνατότητα να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους, να βελτιώσουν τη γραπτή και προφορική τους έκφραση, να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να μνημονεύουν περισσότερες πληροφορίες από το μάθημα, καθώς το ημερολόγιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο ανατροφοδότησης για τη διδακτική μαθησιακή διδασκαλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

1. Συμπεράσματα

Καθώς ολοκληρώνουμε αυτή τη διατριβή με θέμα το ημερολόγιο της μεθόδου «body/word performance writing» για το μάθημα της αρχαίας ελληνικής, να προβούμε σε ορισμένα συμπεράσματα που αποκτήθηκαν μέσω αυτής της έρευνας:

1. Μέσα από μια ανάλυση διαφόρων αρχαίων ελληνικών πηγών, συμπεριλαμβανομένων θεωρητικών κειμένων και πρακτικών παραδειγμάτων γραφής «body/word performance writing», διερευνήσαμε τους τρόπους με τους οποίους το σώμα και ο γραπτός λόγος μπορούν να διασταυρωθούν και να αλληλεπιδράσουν στη δημιουργία τέχνης.

2. Παρατηρήσαμε πώς η χρήση του σώματος στη γραφή «body/word performance writing» μπορεί να ενισχύσει την εκφραστικότητα και τον αντίκτυπο της γραπτής γλώσσας και πώς η γραπτή γλώσσα μπορεί να προσφέρει ένα μέσο για την αποτύπωση και τη μετάδοση της σωματικότητας.

3. Εξετάσαμε επίσης τη μέθοδο σώματος/λέξης, μια ιδιαίτερη προσέγγιση στη γραφή «body/word performance writing» που τονίζει τη σημασία της ενσάρκωσης και της σωματικής επίγνωσης στη δημιουργική διαδικασία. Μέσω αυτής της προσέγγισης, διαπιστώσαμε πώς οι αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το σώμα τους ως εργαλείο για τη δημιουργία ιδεών και τη διαμόρφωση της γραφής τους και πώς αυτή η προσέγγιση μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο ενσωματωμένη και αυθεντική μορφή έκφρασης.

Καθώς κοιτάζουμε προς το μέλλον, είναι σαφές ότι η μέθοδος «body/word performance writing» θα συνεχίσουν να επηρεάζονται από την αρχαία ελληνική παράδοση. Η πλούσια κληρονομιά της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας έχει εμπνεύσει καλλιτέχνες και συγγραφείς ανά τους αιώνες και θα συνεχίσει να αποτελεί πηγή έμπνευσης για τις επόμενες γενιές.

4. Τελικά, αυτή η έρευνα έχει καταδείξει τη διαρκή συνάφεια της αρχαίας ελληνικής παράδοσης με τον τομέα της γραφής «Performance» και τη σημασία της συνέχισης της εξερεύνησης και ανάπτυξης αυτής της παράδοσης με νέους και καινοτόμους τρόπους. Μέσα από συνεχή έρευνα και πειραματισμό, μπορούμε να συνεχίσουμε να αντλούμε από τη σοφία του παρελθόντος για να δημιουργήσουμε νέες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης που μιλούν στον σύγχρονο κόσμο.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Allsopp, R., & Preston J.,(2018), «Performance Writing: A Critical Introduction» *PERFORMANCE RESEARCH* VOLUME 23 ISSUE 2, On Writing & Performance ISSN: 1352-8165,23:2.

Αυγητίδου, Σ., (2016), *Διαδικασίες στρατηγικές και τεχνικές για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: μια προτεινόμενη μεθοδολογία*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Barnett, J., (2009), «Teaching Writing as a Performance Art: Using Body/Word Performance Writing in the Composition Classroom», *The English Journal*, 98(2), 54-58.

Birge, L., & Shelley, C., (2011), «Body/Word Performance Writing: Using Embodied Processes to Enhance Student Writing», *The Journal of the Assembly for Expanded Perspectives on Learning*, 17(1), 16-27.

Carlson, M., (2011), «Performance Writing: A Teaching Tool for Critical Thinking», *Journal of Nursing Education and Practice*, 1(2), 22-29.

Chirema, D. K., (2007), «The Use of Reflective Journals in the Promotion of Reflection and Learning in Post-Registration Nursing Students», *Nurse Education Today* · May 2007 DOI: 10.1016/j.nedt.2006.04.007 · Source: PubMed.

Dincel, B., & Savur, H., (2018), «Diary Keeping in Writing Education», *Journal of Education and Training Studies*, 7. 48. 10.11114/jets.v7i1.3758.

Ellis, C., & Bochner, A. P., (2006), «Analyzing analytic auto ethnography: An autopsy», *Journal of Contemporary Ethnography*, 35(4), 429-449.

Hall, J., (2007), *Thirteen Ways of Talking about Performance Writing*, Plymouth: Published by PCAD (Plymouth College of Art and Design, 8AT).

Hall, J., (2013), *Essays on Performance Writing, Poetics and Poetry, Vol. 1* Bristol: Shearsman Books.

Heddon, D., & Klein, J., (2014), «Histories and Practices of Live Art», *Contemporary Theatre Review*, 24:3, 397-399.

Παπουλή, Ε., (2016), «Η χρήση των ημερολογίων αναστοχασμού στην εκπαίδευση των φοιτητών στις επιστήμες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Μια προσέγγιση στα πλαίσια των κανόνων της επαγγελματικής ηθικής και δεοντολογίας», [The use of reflective journals in the education of students in health and social care sciences. An approach within the framework of professional ethics and deontology]. *Επιστήμη και Κοινωνία*, 14, 65-78.

Πολυμενάκος, Χ., (2010), «BODY / WORD: IT'S A TIE», [Part of] an auto- scripto- choreography on the corporeal aspects of writing submitted to Falmouth University Incorporating Dartington College of Arts 22/9/2010. Christos Polymenakos MA in Performance Writing Dissertation.

Πολυμενάκος, Χ., (2017), «Do you Speak Dance? Masterclass Λεκτικής Επικοινωνίας της Χορογραφικής Έρευνας και Δημιουργίας», 22/7/2017, 23ο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας, Ζουμπούλειο Μέγαρο, Καλαμάτα, 22/7/2017.

Πολυμενάκος, Χ., (2020), «body/word-Performance Writing Masterclass» για Ευρωπαίους και Αφρικανούς Καλλιτέχνες του Χορού εργαζόμενους σε εγχειρήματα Χορού της Κοινότητας (Community Dance), Transition | Enter Communities of Body → International Community Dance Residency 20/10/2020, Kinitiras Artistic Networkfor Performing Arts Zoom, Athens.

Πολυμενάκος, Χ., (2020), «Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α 2ου| Επιστημονικού Συνεδρίου Παραστατικές τέχνες στην εκπαίδευση: συλλογικότητα, σκέψη και εμπειρία», Π.Τ.Δ. Ε. |Πανεπιστήμιο Πατρών Πανεπιστήμιο Πατρών Τμήμα Επιστημών της

Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας (πρώην Π.Τ.Δ.Ε) Πάτρα 2020, Σελίδα139
- μτφ Χρ. Πολυμενάκος 10/21.

Πολυμενάκος, Χ., (2021), « Μια Θάλασσα από Λέξεις», εργαστήριο body/word – performance writing για άτομα ηλικίας 11-81, στο πλαίσιο των δράσεων με γενικό τίτλο Από τη Θάλασσα, από το Διεθνές Κέντρο Χορού και Θεάτρου Μήλου, Εργατικό Κέντρο Μήλου, 7/9/2021.

Πολυμενάκος Χ., (2021), «Από τις ρίζες στα φτερά», Διαδικτυακά Μαθήματα δημιουργικής γραφής με τη μέθοδο body/word – performance writing σε ενήλικες, Εταιρία Ψυχοκοινωνικής Αντιμετώπισης, Ελένη Ν. Γύρα και Συνεργάτες, Αθήνα, Zoom, 24/11/2021.

Sheridan, K., & Taylor, L. (2012), «Performance writing as critical pedagogy», *Composition Studies*, 40(1), 29-46.

Tarr, A.W., &Reys, R.C., (2006), «The Development of Multiplicative Reasoning in the Learning of Mathematics». In A.G. Büyüköztürk, K. Yılmaz Soylu, & T. Aydoğdu (Eds.), *Proceedings of the World Conference on Educational Sciences* (pp. 1811-1818). Istanbul, Turkey: World Conference on Educational Sciences.

Vygotsky, L., (1986), *Thought and Language*, Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.

Ιστοσελίδες:

Cheek, C., (2019), «Reading and Writing: the Sites of Performance»
[cris cheek: "Reading and Writing: the Sites of Performance" -- HOW2 \(asu.edu\)](#),
ημερομηνία ανάκτησης 21/05/2023

Πόλκας, Λ., (2001), «Η διδασκαλία του μαθήματος της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στο γυμνάσιο και το λύκειο»

https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e6/index.html
ημερομηνία ανάκτησης 21/05/2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΔΟΜΗ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Οι μαθητές/μαθήτριες θα χρησιμοποιήσουν ένα τετράδιο 40 φύλλων Α4 στο οποίο θα καταγράφουν τα πιο κάτω 3 φορές την εβδομάδα, όσες περιόδους διδάσκεται το μάθημα των αρχαίων ελληνικών. Θα έχουν τη δυνατότητα να το διακοσμήσουν όπως θέλουν, να το ονομάσουν όπως θέλουν, αλλά και να χρησιμοποιούν οποιοδήποτε υλικό τους εκφράζει. π.χ. μολύβι ή στυλό σε ότι χρώμα θέλουν, να ζωγραφίζουν, να βάζουν δικές του εικόνες.

Το ημερολόγιο θα χωριστεί στις πιο κάτω ενότητες.

1) α) Τίτλος ημερολογίου.

β) Ενότητα μαθήματος.

γ) Στόχος που θέσαμε μαζί με τους/τις μαθητές/τριες

δ) Προσωπικός στόχος του κάθε μαθητή ή μαθήτριας για το μάθημα.

2) Αναγνώριση μαθήματος

Στην ενότητα αυτή οι μαθητές/μαθήτριες θα καταγράφουν :

Τον τόπο, την ημέρα, την ημερομηνία, την περίοδο μαθήματος, τις καιρικές συνθήκες, την κατάσταση που επικρατεί στην τάξη. Μπορούν να καταγράφουν επίσης και δικές τους παρατηρήσεις, οι οποίες αφορούν το ντύσιμο τους, του συμμαθητή τους, ή και του καθηγητή τους, πώς αισθάνονται, συμπεριφορές του περίγυρου τους, οι οποίες τους έκαναν εντύπωση. Θα γίνεται, δηλαδή, μία καταγραφή της συγκεκριμένης στιγμής.

3) Τι κάναμε και πώς το κάναμε

Σε αυτή τη ενότητα θα καταγράφουν τι διδάχθηκαν και πώς το διδάχθηκαν, πάντα με το δικό του προσωπικό γραπτό λόγο. Θα μπορούν να επισυνάπτουν ή να κολλάνε τα φυλλάδια που τους δόθηκαν, ασκήσεις που τους ανατέθηκαν και οτιδήποτε άλλο έγινε κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

4) Κρίνω το μάθημα

Σε αυτή την ενότητα θα καταγράφουν τι κατάλαβαν και τι όχι, τι τους άρεσε και τι δεν τους άρεσε. Επίσης, θα καταγράφουν τι τους δυσκόλεψε, τι τους διευκόλυνε και τι άλλο θα ήθελαν κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διδασκαλίας. Παράλληλα, θα μπορούν να γράφουν μια κριτική του μαθήματος.

5) Σχετίζω το μάθημα με το ατομικό και συλλογικό στόχο.

Σε αυτή τη ενότητα οι μαθητές/τριες θα καταγράφουν, ποια πιστεύουν είναι η σχέση του ατομικού και συλλογικού στόχου με το μάθημα και σε ποιο βαθμό έχει επιτευχθεί.

6) Δημιουργική εργασία

Θα δίνεται μία δημιουργική εργασία πάνω στο μάθημα της ημέρας, στην οποία οι μαθητές/τριες θα έχουν τη δυνατότητα, να εφαρμόσουν αυτά τα οποία έμαθαν και κατανόησαν.

Διαγώνισμα Β' Τετραμήνου
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα
Ενότητα 2

Α' ΟΜΑΔΑ

Όνοματεπώνυμο:

Τμήμα: Β3

Ημερομηνία : 24/02/2022

Βαθμός :

Υπογραφή Κηδεμόνα:.....

Διδάσκουσα: Λαζάρου Στέλλα

Μέρος Α': Μετάφραση – Κατανόηση κειμένου .(μον.7)

1.α) Να μεταφράσετε το πιο κάτω (με έντονα γράμματα) απόσπασμα.

β) Να απαντήσετε τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 Το χρέος του ιστορικού

Ἐν μὲν οὖν τῷ λοιπῷ βίῳ [...] φιλόφιλον εἶναι δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ φιλόπατριν καὶ συμμισεῖν τοῖς φίλοις τοὺς ἐχθροὺς καὶ συναγαπᾶν τοὺς φίλους· ὅταν δὲ τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη τις, ἐπιλαθέσθαι χρὴ πάντων τῶν τοιούτων, καὶ πολλάκις μὲν εὐλογεῖν καὶ κοσμεῖν τοῖς μεγίστοις ἐπαίνοις τοὺς ἐχθροὺς, ὅταν αἱ πράξεις ἀπαιτῶσι τοῦτο πολλάκις δ' ἐλέγχειν καὶ ψέγειν ἐπονειδίστως τοὺς ἀναγκαιοτάτους, ὅταν αἱ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀμαρτίαι τοῦθ' ὑποδεικνύωσιν. Ὡσπερ γὰρ ζῶου τῶν ὄψεων ἀφαιρεθειῶν ἀχρειοῦται τὸ ὅλον, οὕτως ἐξἱστορίας ἀναιρεθείσης τῆς ἀληθείας τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς ἀνωφελὲς γίνεται διήγημα.

Πολυβίου Ἱστορίαι, 1.14.4-6

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 Οι αρετές του ιστορικού

Τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάζων, οὐ μίσει οὐδὲ φιλία τι νέμων οὐδὲ φειδόμενος ἢ ἐλεῶν ἢ αἰσχυρόμενος ἢ δυσωπούμενος, ἴσος δικαστής, εὖνους ἅπασιν χρι τοῦ μὴ θατέρω τι ἀπονεῖμαι πλεῖον τοῦ δέοντος.

Λουκιανός, Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν, 41

1. Μετάφραση(μον.4)

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Να γράψετε την νέα ελληνική λέξη ή φράση του κειμένου που αντιστοιχεί στην καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις. (μον.0,5)

α)ψέγειν.....

β)παρόρησias.....

3. Να γράψετε την αρχαία ελληνική λέξη ή φράση που αντιστοιχεί στην καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις ή φράσεις. (μον.0,5)

α) των ματιών.....

β)λέει.....

4.α)Να γράψετε 2 πράγματα που πρέπει να κάνει ο «αγαθός άνδρας» σύμφωνα με τον Πολύβιο. (μον.1)

.....
.....
.....

β) Να γράψετε ποια είναι η σημαντική αρετή πρέπει να έχει ένας ιστορικός σύμφωνα με τους ιστορικούς των πιο πάνω κειμένων; (μον.1)

.....
.....
.....

B. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (μονάδες 2)

.....
.....
.....

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(μονάδες 4)

1.Να γράψετε μία απλή και μία σύνθετη λέξη από τα πιο κάτω ρήματα (μον.2)

	απλή	σύνθετη
Ορώ		
Είδα		

2.Να ετυμολογήσετε τις πιο κάτω λέξεις. (μον.1)

Τηλεόραση+
Αόρατος+.....
Ελλειψοειδής+.....
Ειδοποιώ+.....

3. Να γράψετε δύο (2) ολοκληρωμένες προτάσεις με την πιο κάτω λέξη/φράση.
(μον.1)

Εποπτικό υλικό, προσωπικό

.....
.....

Δ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ- ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ(μονάδες 7)

1.Να μεταφέρετε τις παρακάτω φράσεις στον άλλο αριθμό.(μον.1)

τοῡ σοφοῦ ἀνθρώπου
τῶ̄ αἰσχροῦ προδότη
τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν
τὰς ξερὰς νήσους.....

β) Να σχηματίσετε το θηλυκό των πιο κάτω επιθέτων (μον.1)

1. πονηρός 2.κακός.....
3. ἀγαθός 4. ἔνδοξος.....

2. Να σχηματίσετε το ρήμα στο πρόσωπο και το χρόνο που σας ζητείται στην
παρένθεση.(μον.2)

α) ἰδρῶμαι (β' πρόσωπο ενικού παρατατικού) =.....
β) λύομαι(α' πρόσωπο πληθυντικού αορίστου) =.....
γ) πράττομαι (β' πρόσωπο ενικού παρατατικού) =.....
δ)ἀγωνίζομαι (γ' πρόσωπο πληθυντικού αορίστου) =.....

3.Να κατατάξετε τα ακόλουθα ρήματα στη σωστή στήλη. (μον.1)

ἐπαίδευσα , ὕβριζομεθα, ἐπέμπεσθε ἐταράξαντο

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ

4.Να υπογραμμίσετε τον επιθετικό προσδιορισμό και να γράψετε τι μέρος του

λόγου είναι.(μον.1)

1. ἐξῶν ἄλλα τε πολλά, ὡς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἐχούσῃ, ἡμαρτήθη καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς.

2. ὑπῆρχον δὴ ἅπασιν αὐτοῖς Ὀλυμπικαὶ νῖκαι (γιατὶ εἶχαν νικήσει ὅλοι στους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες)

5. Να μεταφέρετε τις πιο κάτω προτάσεις στα αρχαία ελληνικά.(μον.1)

1) Ο καλός(αγαθός)στρατιώτης εφύλαξε (φυλάττομαι) την πατρίδα
.....

2) Οι ἐνδοξεὺς χώρες αγωνίστηκαν για την νίκη (ὑπέρ + γενική)
.....

ΤΕΛΟΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

**ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ**

Καλείστε να συμμετάσχετε σε μία επιστημονική έρευνα του Τμήματος: *Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου*.

Ο τίτλος της έρευνας είναι: «*Το ημερολόγιο της μεθόδου body/word performance writing του Χρήστου Πολυμενάκου στη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών*»

Σκοπός της έρευνας είναι η εναλλακτική χρήση διδακτικού εργαλείου και συγκεκριμένα του ημερολογίου στο μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας, με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Προτού συμφωνήσετε με τη συμμετοχή σας διαβάστε τα πιο κάτω:

- ❖ Η συμμετοχή στην έρευνα είναι εθελοντική και οι συμμετέχοντες/ουσες μπορούν να αποχωρήσουν οποιαδήποτε στιγμή χωρίς συνέπειες
- ❖ Η συμμετοχή του/της μαθητή/τριας προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του/της μαθητή/τριας ανεξάρτητα από το αν ο/η γονέας/κηδεμονας έχει δώσει τη συγκατάθεση του/της για συμμετοχή του/της μαθητή/τρια
- ❖ Τα δεδομένα που θα συλλέγονται θα χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας και ότι θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για ασφαλή φύλαξη των δεδομένων.
- ❖ Θα διασφαλιστεί η ανωνυμία των συμμετεχόντων/ουσών
- ❖ Η διάρκεια της χρήσης του ημερολογίου θα γίνει για οκτώ (8) διδακτικές περιόδους και το ημερολόγιο θα συγγράφεται σε προσωπικό χρόνο.

Έχω διαβάσει τις ανωτέρω αναφερόμενες πληροφορίες και συμφωνώ να συμμετέχω στη συγκεκριμένη έρευνα

Όνοματεπώνυμο συμμετέχοντος / συμμετέχουσας στην παρέμβαση:

.....

Ημερομηνία:

Υπογραφή:.....

Για τυχόν απορίες σε θέματα αναφορικά με την επιστημονική έρευνα, μπορείτε να επικοινωνήσετε με την υπεύθυνο ερευνητή:

Λαζάρου – Στυλιανού Στέλλα

Φιλολόγο Μέσης Εκπαίδευσης.

email: stella.stylianou@st.ouc.ac.cy

Τηλέφωνο επικοινωνίας : 26932341

Στοιχεία επικοινωνίας με υπεύθυνο διατριβής

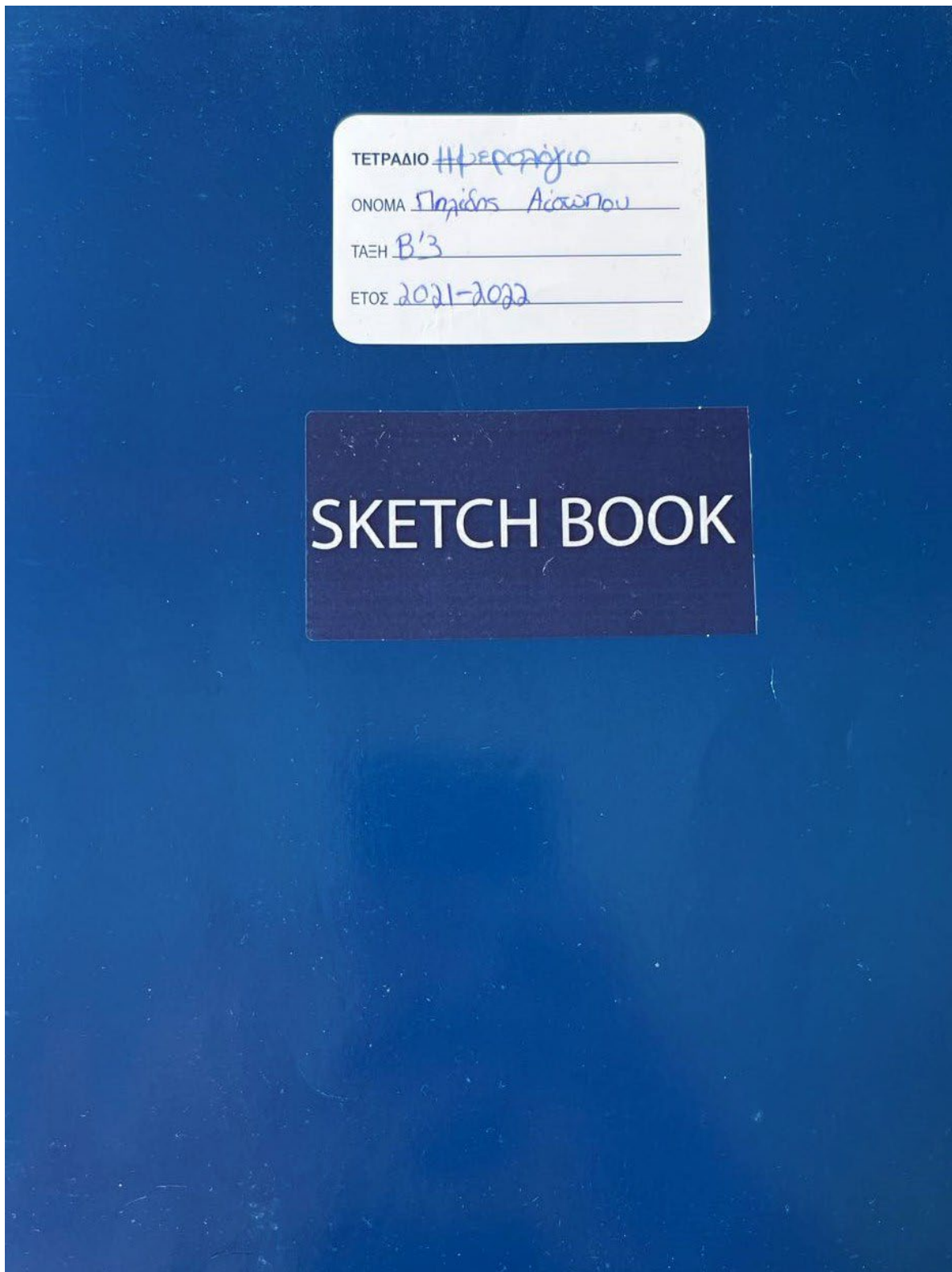
Παναγιώτης Σεράνης,

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος, ΜΠΣ Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

email: panagiotis.seranis@ouc.ac.cy

Τηλέφωνο +306974875989

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'

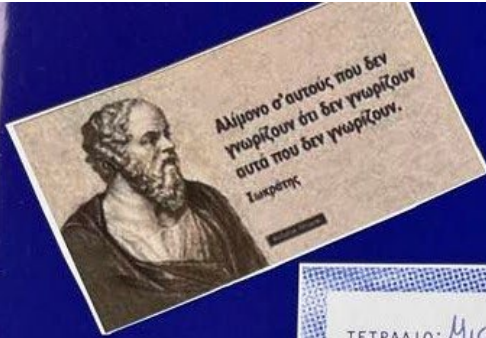

ΤΕΤΡΑΔΙΟ: Αρχαία Ελλάδα
ΟΝΟΜΑ: Οία Αργεία
ΤΑΞΗ: B'3
ΕΤΟΣ: 2021-2022

S K E T C H B O O K

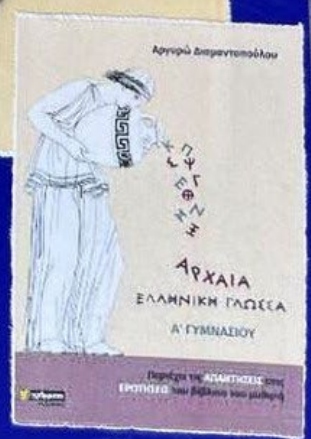
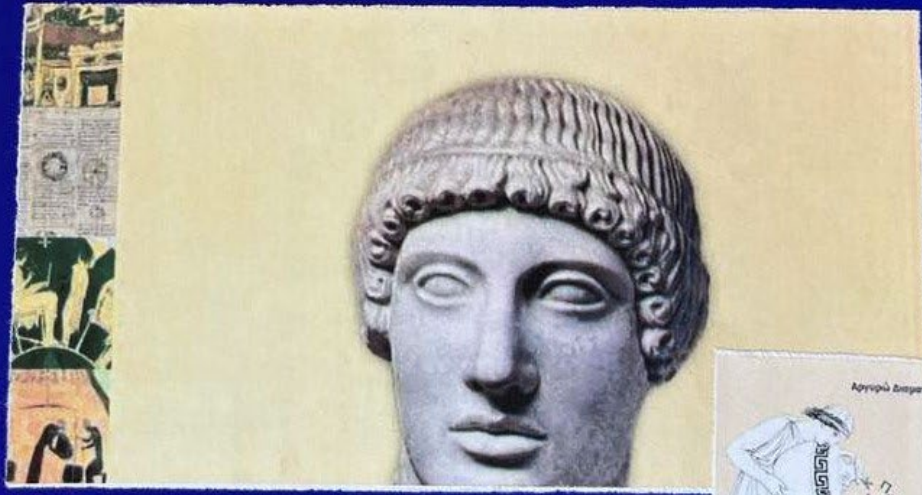
 BIGSTAR

40

ΤΕΤΡΑΔΙΟ: Μια καθημερινή μέρα
ΟΝΟΜΑ: Αφροδίτη
ΤΑΞΗ: Β'3
ΕΤΟΣ: 2021-2022

SKETCH BOOK

40
ΦΥΛΛΑ

20/1/22

Η ποσοτική ώρα που
σε φέρνει τον αριθμό

Επίπεδο 2

Είπα σας φίλε μου, σίβηρα θα σας δείχνω την
ποσοτική που ώρα σε φέρνει τον αριθμό. Επίπεδο
ξεκινάει την βεβαιότητα στο κείμενο. Το χρέος του
ιστορικού? Ο στόχος που θέσπιζε μαζί με τον ποσοτικό
ήταν να κατανοούσε τα μινύματα του κειμένου.
Ο πρωτογενής που στόχος είχε να φέρει την βεβαιότητα
κοιτά. Επίπεδο ήταν ναρά που κρισι έγω είχε 5 βάρη
κεφαλαίου. Όσοι είχαν φέρει τον σκοπό τους εκτός από
αυτά των συμμαχικών που να σας είναι και την
δευτέρα που είναι πάντα με τον κορυφαίο. Καθώς
κάνει την βεβαιότητα ενός συμμαχικού που έφερε
"πρωτογενής" σαν κείμενο με χαρτιά και πάντα
αποτακίσε. Μου αρέσει που όταν κάνουν βεβαιότητα
σε κείμενα των αριθμών, γιατί και σίβηρα
το φέρνει το αριθμολογία. Είναι οι αριθμοί που φέρνουν
στα σταθερά αυτά ήταν φέρει σας στους αριθμούς
σας. Αυτά στο επίπεδο φίλε μου τα φέρει πάντα
την **Τρίτη !!!**

26/1/22

Η υπέροχη ώρα που
στο πρόδηλο των αρχαίων

Εvidencia 2

Είδα σας, σίβηρα θα παραστώ μαζί σας την
υπέροχη ώρα που στο πρόδηλο των αρχαίων (η Νεραϊδα
ήβηρα Νέβηρα). Σίβηρα ο καρπός εγώ ήσαν ηρώπιατος
αφαι είχε νέβη σας 7 βαθμούς κέρτου. Ο στόχος μου
δενάθε μαζί με τα παδία ήσαν να φάδουθε τα ενάθετα
της θ' κτίσης. Ο ηρωστικός που στόχος είναι να πείσω
την περσέραση χωρίς ουτε ένα γάδος. Σίβηρα φάδαθε
ότι το ουσασεκό θα πρέπει να σφραγίσει στο
γένος στην πείωση και στον αρετό με, τα ενάθετα μου
είναι ηρώπια. Σίβηρα που αρέσει αρκετά το πρόδηλο
ήνωρώ να πω γαζί πείδαθε και κενούργια και
έω αρέσει να κατακρίνω κενούργια ηρώπια. Τα ήβη
γάνη την Τείνη

*Κατα τα Τεγείνη-Τεκαράνηκα ουσασεκό

Ημερολόγιο 2

20/1/22 Ενότητα 2

Τίποτος που θέσαμε μαζί με τα παιδιά είναι να μάθουμε όλη την μετάφραση καλύτερα. Ο προσανατολισμός που στόχος είναι να καταφέρω να κατανοήσω την μετάφραση κάνοντας συζητήσεις γέφυρας.

2) Αναγνώριση μαθημάτων:

Πάρος, Νέστης, 7^η περίοδος: Σήμερα ο καιρός ήταν πολύ κρύος. Άρπασαν όλη την εκδυσίτη στην τσάνη από την αργωλιά. Στην τσάνη επικρατούσε ναυτία γιατί όλα κρυμνάρε, έπαιρου ένας συμπόθης που έπιε ένα χαπτι στον δείχτη μου και έτσι άρχισα να ναϊτοχμ ένα μπετό χαπτολόγιο. Η καθηγήτρια που και όλα τα παιδιά ήρθατε ναμύου απεστά κάψα με αωτή την σελή μας. Στο τελευταίο έρωτο δύο συμπόθης που κάθισαν πάνω από το ροπί και δεν έβαλαν γήσοα όσοσ ναρκαμπόους και αν έρωτα.

3) Τι και νίς το κάναμε:

Σήμερα ολοκλήρωσα την μετάφραση του κειμένου και μπόρεσα να καταλάβω το νόημα της λογοπίας. Όταν γράφαμε την μετάφραση την διέβαζε ένας ένας και η καθηγήτρια μας πούουσε μια γέση σεα αρχία και να την έρωσε σεα νεί εγγυαία.

4) Κρίνω το μάθημα:

Μπόρεσα να καταλάβω όλα τα πράγματα και δεν με συκοφάρε τίποτα. Επίσης ο τρόπος της καθηγήτριας μου με βοήθησε πάρα πολύ στο να καταλάβω την μετάφραση.

Αρχαία ελληνική γλώσσα

ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

www.pataki.gr

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

8/2/22

Η τελευταία ώρα που
θα πραγματοποιήσετε
στο παιχνίδι των αρχαίων

Ερώτηση 2

Γεια σας, σίδηρε θα είναι η τελευταία ώρα που θα πραγματοποιήσετε μαζί σας πως ήταν η ώρα που στο παιχνίδι των αρχαίων γκουζό γράφω και με κόκκινο (4η περίοδος ήθερα τείνη). Σίδηρε ο καρπός έξω ήταν παρπαυτός και δεν ήταν κρύο είχε 13 βαθμούς κελσίου. Σίδηρε τα πρώτα 20 λεπτά του παιχνιδιού πήσαν "καφένο" γιατί πήγαμε να κάνουμε Rabbit test. Όταν ήρθαμε διαρκώσαμε την άσκηση που είχαμε για στίξι (ασκηση 3 σεάδα 26) και βεζαί εργασιακάει φόνε μας στο βεζαί. Αυτό το παιχνίδι δεν φαί ναυ άρεσε γιατί τα πρώτα 15 λεπτά πήσαν καφένο αφού γενικά φαί άρεσε γιατί εργασιακάει καφέ φόνε μας στο βεζαί. Αυτό από εμένα και γινάφε που θα σας το πω αφού δεν θα τα γινάφε ναύβε! Η. Πέρασε πάρα ναυ ώρα να πραγματοποιήσετε μαζί σας την ώρα που είχα στο παιχνίδι των αρχαίων! Θα φαί πείψεξε ναύβη **Αντίο!**

Τελευταίο Ημερολόγιο

8/2/22

Ερώτηση 2

Τίτλος: Μαθαίνω την αναφορική ανωνυμία

2) Αναγνώριση Μαθημάτων

Πάρος, Τρίτη, 4^η περίοδος, ο κάρπος ήταν άσπρος Υμνός
νοητικά αφού είχαν αρκετά άτομα τα οποία είχαν COVID-19
όπου είχαν σταματήσει να μαθαίνουν.

3) Τι κάναμε και πως το κάναμε

Αδελφωθήκαμε στην αναφορική ανωνυμία και την καταγράψαμε όλοι.

4) Κρίνω το μάθημα

Τα καταγράψαμε όλα για καλό!

5) Σχετίζω τον εαυτό μου με το άτομο και συλλογικά στόχο.

Η σχέση μας με το μάθημα έχει ενταχθεί σε ένα κοινό κομμάτι.

6) Δημιουργική εργασία

Νιστά πως αυτή η επένδυση είναι αρκετά καλή
αλλά πρέπει να είναι χρονολογικά και βαρύτερη
για τους μαθητές.